JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1861. Zaturdag 9 November. N°. 90.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co.; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORP; te *Madioen* bij C. A. VAN DER VOORT; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Muntok* bij H. ORTH; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia*............ f 12,50.
» » » » » *Java*............ » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen*............ » 17,50.
» » » » » *Nederland*............ » 19,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven **franco**.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

De Mail sluit op Donderdag den 14den dezer.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
J. G. Th. BERNELOT MOENS,
en
C. M. GODEFROIJ.
BATAVIA, 4 November 1861.
Eenige en algemeene kennisgave. (3853)

Bevallen van een ZOON, M. C. Gongrijp Wolvekamp.
DEPOK, 6 Nov. 1861. (3887)
Eenige kennisgave.

Op den 7den September j.l. overleed te *Utrecht* onze innig geliefde Vader, de Heer F. B. ADER.
J. W. H. ADER.
H. M. ADER,
STEPHANUS.
BATAVIA, 7 November 1861.
Eenige kennisgave. (3886)

Kalm en zacht ontsliep in den namiddag van den 14 September ll. ten 2½ ure mijn brave grijze vader *C. A. Timmerman*, in leven Medicinae Doctor te *Ameide*, in den ouderdom van bijna 70 jaren, innig betreurd door zijnen zoon
W. J. T. TIMMERMAN,
1ste Luitenant.
BATAVIA, den 8 Nov. 1861.
Eenige kennisgave. (3874)

VENDUTIE

op Maandag, den 11 November 1861,
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het Commissiehuis van
Van Slooten, Morgan & Co.,
van
Diverse Lijnwaden,
als:
40 kisten diverse CHITSEN.
20 dito 5/4 GROSS BLEACH SHIRTINGS van 40 yards.
20 dito WITTE SHIRTINGS.
12 dito CHITZEN, en
90 karaat losse Brillanten,
zonder reserve.
(3836)

Op de Vendutie

van 12 November,
zullen de ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden verkoopen:
16 kisten en balen Besch.
CALICOTS.
(3900) GEBR. ROSELJE & CO.

VENDUTIE

op Maandag, 11 November 1861,
wegens vertrek,
ten huize van den Heer
D. J. BIJLEVELD,
op Parapattan naast de Engelsche Kerk,
door
Gebrs. Roselje & Co.,
van ZEd. fraaijen Inboedel, bestaande uit:
wel onderhouden MEUBILAIR, waarvan bijzonder melding verdienen,
Een Palissanderhouten
AMEUBLEMENT,
bekleed met Velours d'Utrecht,
Eene groote Mahonijhouten Eettafel,
prachtige **Pendules** en **Schilderijen,**
enz.
PAARDEN, waaronder:
4 span zwarte Batta's en
1 do. Isabellen,
Een Rijpaard (*Schimmel*), hoog 4 v. 6 dm.
RIJTUIGEN, als:
1 Engelsche Coupé,
1 Vis-à-Vis (zoo goed als nieuw),
1 Handchais,
voorts:
Koebeesten, eene fraaije Collectie **Bloemen,** etc.
Zondag te voren te bezigtigen. (3867)

Vendutie

op Dingsdag 12 November 1861,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. Roselje & Co.,
van Kramerijen, Vingerglazen, beschadigde en onbeschadigde Lijnwaden, Horologien, diverse Preciosa's.
30 vaatjes Puike BOTER.
20 kisten à 4 doz. Roode WIJN.
10 kistjes PORTWIJN.
20 manden à 2 dozijn RIJNWIJN.
12 kistjes Jap. SPROODOZEN.
2 kisten geassorteerd SPEELGOED.
6 Friesche KLOKKEN.
10 dozijn Engelsche HEMDEN.
1 kist divers KEUKENGEREEDSCHAP.
Alsmede eene GIEK, lang 20 voet. (3858)

Gebrs. ROSELJE & Co.,

zullen op hunne Vendutie van 12 dezer nog verkoopen:
10 Kisten LAMPGLAZEN.
20 Kisten TIMMERMANS GEREEDSCHAPPEN.
6 Kisten PARFUMERIEN in geass. kardingen.
100 Kistjes à 1 dozijn fijne ROODE WIJN.
10 Kisten Japansche SAKKIES.
10 Fransche PRUNES D'ENTE.
100 Stuks pas aangebragte KAZEN.
En tot sluiting van Rekening:
50 Kistjes à 1 dozijn exquise Witte BOURGOGNE
op ½ en ⅓ flesschen, van het gerenommeerde merk *Chablis.*
(3899)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 12 November 1861,
wegens vertrek:
ten huize van den Heer
S. D. BRANDON,
op **RIJSWIJK,** door
CASSALETTE & CO.,
van eenen zeer goed onderhouden
INBOEDEL,
bestaande uit:
AMEUBLEMENTEN met leder en fluweel bekleed, ronde en ovale TAFELS, met en zonder marmeren blad, CONSOLES, KNAPEN en COMMODES met marmeren blad, TOILET- en SPEELTAFELS, BLOEMENTAFELS met fraaije Bloemen, LINNEN-, KLEEDER- en BOEKENKASTEN, IJzeren en Houten LEDIKANTEN, IJzeren KINDER LEDIKANTEN,
Tweepaar groote Fransche Spiegels,
fraaije SCHILDERIJEN,
waaronder à Médaillon,
vergulde en bronzen PENDULES, waaronder eene met Speelwerk, VAZEN, BEELDJES op Supports, Americaansche WIPSTOELEN,
Engelsche Kroon-, Tafel- en Moderateurlampen,
CARPETTEN, ALCATIVES, enz.,
Eene voor dit klimaat vervaardigde
EEN PIANINO,
uit de fabriek van B. SCHMITZ,
Een driekwart Kinder-Viool met toebehooren,
Verder:
PLEETWERKEN, Porceleinen EET- en THEESERVIESEN, GLASWERK, eene vermeldenswaardige verzameling BLOEMEN in POTTEN, DISPENS- en KEUKENGEREEDSCHAPPEN, enz., enz.
Benevens:
2 span goede WAGENPAARDEN.
2 BENDIJPAARDEN.
3 KINDERRIJPAARDEN.
2 PAARDEN voor Kinderwagen.
Een zoo goed als nieuwe MYLORD, uit de fabriek van OUDART.
Een geheel nieuwe Brusselsche MYLORD.
Eene Europ. HANDCHAIS.
Een fraaije Brusselsche KINDER TENTWAGEN.
Eenige goede Tuigen, Stalgereedschap, Gedogangs, enz.
Alles ZONDAG te voren, 10 November voor een ieder te bezigtigen. (3862)

HOUT-VENDUTIE

Op Woensdag den 13 November,
op het plein nabij het Kadastraalbureau,
door
Gebr. Beijnon,
van eene belangrijke Partij
SINDORHOUT,
bestaande uit
Balken, Planken, Ribben en Latten,
als ook een partijtje
MANGARAN BALKEN.
Bijzonder wordt men attent gemaakt op deze houtsoort, als zijnde uitmuntend geschikt tot het vervaardigen van meubels en bouwmaterialen. (3868)

Vendutie

op Woensdag, den 13 November 1861,
WEGENS VERTREK,
voor het woonhuis van den WelEd.G. Heer
de Lassasie,
Kampement No. 84, door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen **NETTEN INBOEDEL,** bestaande uit fraaije SPIEGELS en SCHILDERIJEN, HANG- en TAFELLAMPEN, MODERATEURS, CONSOLES, TAFELS, STOELEN, CANAPÉS, KASTEN, IJzeren LEDIKANTEN, Palembangsche WIP- en LUIJER-STOELEN, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK,
een goed pratende Beo,
2 Bendies, perfecte Bendiepaarden,
Tuigen,
en eindelijk een goed gedresseerd
Sandelwood Rijpaard.
(3837)

Vendutie

op Donderdag, den 14 November 1861,
voor het Commissiehuis van
Abeelen, Dennison & Co.,
van LIJNWADEN,
Engelsche ZADELS,
WAGEN- en BENDIJ TUIGEN,
Stellen, Wagen- en Bendij Veeren, met Colling Assen,
PALE-ALE, PORTER,
Americaansche Klokken,
Geparfumeerde ZEEP, ZEILDOEK,
120 Vaten SPIJKERS (draadnagels),
800 Americaansche PLANKEN,
200 Kistjes do. ZEEP,
100 Vaten do. SPEK, liggende in Entrepôt,
1 Kist do. PAIN KILLER,
1 do. do. TRICOPHEROUS,
50 Picols SOERMIE, in kleine kavelingen.
Tot sluiting van rekening:
80/8 Kistjes fijne Manilla SIGAREN (Regalia),
60/8 do. do. do. (Caballeros).
Voor rekening van belanghebbende:
2 Paar Giwangs met Brillanten.
? do. do. do. Diamanten.
? do. extra groote Smaragden.
2 Ringen met ...
188 Karaat Smaragden.
58 do. Brillanten.
1 Scheeps Chronometer. (3894)

VENDUTIE

à 4 pCt.
Vrijdag 15 November aanstaande,
voor het Commissiehuis van
VAN DEN BIESEN & MODDERMAN,
van (3897)
DIVERSE GOEDEREN.

Vendutie

op Donderdag, den 14 November 1861,
WEGENS VERTREK,
voor het woonhuis van den WelEd. Heer
TAMSON,
Goenong-Saharie, Gang Halkema,
door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen
Netten Inboedel,
goede Engelsche HANG- en TAFELLAMPEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, CONSOLES, TAFELS, KASTEN, CANAPÉS, STOELEN, KNAPEN, LEDIKANTEN, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK,
RIJTUIGEN,
3 Spannen goed gedresseerde Wagenpaarden, Tuigen, enz.
(3838)

Hout-Vendutie

op VRIJDAG den 15 November 1861,
op het Heemraden Plein,
door
(3896) JOHN PRYCE EN Co.

VENDUTIE

op het Land Rawa Boeaija.
Op Zaturdag, den 16den November, zal
J. SPEET,
wegens vertrek,
Vendutie houden op het Land *Rawa Boeaija*, liggende aan den grooten weg naar *Tangerang*, alwaar zullen worden verkocht:
Buffels, Koeijen,
waarbij eenige Melkgevende,
fraaije en goed gedresseerde WAGEN en RIJPAARDEN,
Geiten, Schapen, eenige gras-praauwen,
Huismeubelen,
Rijtuigen, Bendijs, enz. (3842)

VENDUTIE

op Maandag den 25 November 1861,
WEGENS VERTREK,
voor het Woonhuis van den Hoog Edel Gestr. Heer
G. VOGELPOOT,
Kebon Sierie, hoogte van *Tanah-Abang*,
DOOR
CASSALETTE & Co.,
van deszelfs goed onderhouden *INBOEDEL*, bestaande grootendeels uit Europ. MEUBELS, als: 1 Ameublement bekleed met Velours d'Utrecht, Consoles met marmeren bladen, ronde en ovale Sopha-Tafels, Uittrek-Eettafels, Speeltafels, Etagère en Boekenkasten, Spiegels en Schilderijen, uitmuntende Engelsche Moderateur-, Kroon-, Muur- en Tafellampen, Fransche Lampen met abat-jours, Pendules, een voor dit klimaat vervaardigde PIANINO enz., enz.
Mahoniehouten Kleerkasten, Toilet- en Scheerspiegels, IJzeren en Houten Ledikanten, Waschtafels met marmeren bladen enz., enz., Cristallen en Porseleinen Serviezen, Zilver en Pleetwerken, Keuken- en Dispensgereedschappen, Martevanen, Leksteenen, Bloemen in potten, enz.
Verder:
4 Spannen deugdzame Paarden,
ENGELSCHE TUIGEN,
waaronder voor vierspan,
1 sterke en gemakkelijke Reiswagen,
1 PALANQUIN,
1 VIS-à-VIS enz.
Alles Zondag te voren 24 dezer, voor een ieder te bezigtigen. (3861)

VENDUTIE

op Woensdag den 27sten November
zullen de ondergeteekenden voor de Pakhuizen van Heeren B. ANDREAS & Co. aan de Groote Rivier ten overstaan van de Bataviasche Weeskamer, ten 11 ure precies publiek VERKOOPEN:
HET TOKO-GEBOUW,
thans geoccupeerd door de firma B. ANDREAS & Co. gelegen aan de Groote Rivier, blok L., deel Oost, verponding No. 8986, als mede:
HET HUIS EN ERF
gelegen nabij het Koningsplein, aan den weg naar Rapattan, Blok M., 5de deel, sectie IV, verponding 8259, vroeger geoccupeerd door den WelEd. Heer B. ANDREAS.
(3850) JOHN PRYCE & Co.

Lees Hier!

Jacatra.
PORTIONS-TAFEL.
Dit ÉTABLISSEMENT wordt **18 November** aanstaande
GEOPEND,
en zal van des ***morgens zes*** tot des ***avonds zes ure toegankelijk zijn.***
Hetzelve is gelegen op het **STADHUISPLEIN**, zijdelings van de Toko der Heeren Gebrs. BEIJNON, in het lokaal vroeger geoccupeerd door den Heer J. F. TENTEÉ.
Abonnementen per maand worden aangenomen à ***f 30,—*** per persoon. (385.)

Toko Rijswijk.

Gouden Cylinder-
en
Savonnette
HOROLOGIEN
Juweelen, Goudwerken, Tafel- en Moderateur-Lampen, Pleetwerk, Glaswerk, Chinesche Schaakspellen, Fiches en Waaijers, Lampenkappen in soorten, Speelkaarten, Parfumeriën, Schilderijen (waarvan 4 stuks in olieverf), Hang-Etagères, Stokken, 2 kisten zeer goede Pistolen, Presentglazen, Alcativen, zeer fijne gegalvaniseerde Messen, Lepels en Vorken, Harmonica's, Muziekdoozen, Pendules,
FRANSCH SPEELGOED,
geschikt voor St. Nicolaas-geschenken,
benevens:
PROVISIEN in blik en een aantal andere GOEDEREN,
alles à contant onder factuur prijs.
(3880) J. C. SAYERS.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER
RIJSWIJK.
VAN
WALTER WOODBURY.
Dagelijks geopend van half acht tot 10 uur.
(3811)

BRANDON & CO.,

in de STAD en op RIJSWIJK
Op nieuw ontvangen:
fijne **Lakens, Tricots, Thibet, Linnen Drill, Gestreept Flanel** en Een Buitengewoon Nieuw assortiment
HOEDEN & PETTEN,
tot zeer billijke prijzen. (386.)

BY PERMISSION OF THE RESIDENT.

LEWIS'S AUSTRALIAN HYPPODROME,

KINGSPLAIN.

GRAND PERFORMANCE

Saturday November 9th for the Benefit of

Mr. COUSENS,

the celebrated Clown.

Two Extra Nights.

Monday November 11 for the Benefit of

Mr. G. LEWIS, *Proprietor*.

THUESDAY 12

FAREWELL.

Benefit for

Little ELLA,

a Jessie Gardoni.

N. B. Trademen are requested to forward their accounts immediately as the company leave for China by the Mail Steamer, on the 15 instant.

G. LEWIS,

Proprietor.

(3901)

Met toestemming van den Resident van Batavia.

Woensdag, 13 November.

EENE VIERDE VOORSTELLING

van

RISLEY'S CIRQUE,

in het nieuwe gebouw op Tanah-Lapang Glodok

Het **PROGRAMMA**, dat nieuwe en gevarieerde toeren aankondigt, zal algemeen verspreid worden.

Prijzen der plaatsen:

1ste Rang *f* **3.—**, 2de Rang *f* **2.—**, 3de Rang *f* **1.—**, terwijl er eene **getraliede loge** voor de ***Chinesche Dames*** ingerigt is à *f* **2.—**.

KINDEREN beneden de 10 jaren betalen de helft.

(3849)

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK

op Donderdag den 14den dezer, des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie:

De Secretaris,

E. JEEKEL.

(3893)

BRANDON & Co.

hebben per Mail ontvangen:

Versierselen voor

NEDERLANDSCHEN LEEUW ORDE,

MILITAIRE WILLEMS-ORDE,

3de en 4de klasse.

Eikenkroon Orde,

voor Officieren en Ridders.

LEOPOLD ORDE, voor Officieren en Ridders.

Oostenrijksche Orde

FRANS JOSEPH,

alsmede het daar bij benoodigde **Lint** in alle Breedten. (3892)

Wederom ontvangen:

Bronzen HANG-LANTAARNS EN LAMPKAPPEN. } met Porseleinen VAKKEN.

(3860) Gebrs. ROSELJE & Co.

Per Elisabeth heden ontvangen:

Versch GEZOUTEN RUNDVLEESCH,

in vaatjes voor huishoudelijk gebruik.

GEROOKTE OSSENMUISJES, SAUCIJS DE BOLOGNE, } in blik.

PUIKE EDAMMER KAAS IN BLIK

Rook- en Pekelspek in stopflesschen,

benevens eene partij

Puike gerookte Hammen.

(3815) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

Oger Frères,

hebben de eer hunne begunstigers te berigten, dat zij met het Nederlandsche schip *Johanna Maria* van *Parijs* hebben ontvangen,

een keurige factuur

Nouveautés,

bestaande uit eene

groote sortering

Lakens voor Rokken en Paletots,

TWINES, zwart Satijnen BROEKENSTOFFEN, geassorteerde grijze TRICOTS, ZIJDEN en PIQUÉ VESTEN.

HOEDEN, DEGENS, BORDUURSELS, en **W-knoopen** voor Ambtenaren; **Knoopen** voor *Ambtenaren bij het Boschwezen.*

Eene groote keur van

Heeren- en Kinderpetten, Witte en Bruine Strooheoden, Vilten Hoeden,

naar den laatsten smaak.

HEMDEN, Zijden en Glacé HANDSCHOENEN, uit de Fabriek van *Jouvin*, Batisten en Gekleurde DASSEN, KNOOPEN voor Vesten, Paletots, enz., benevens:

Extra fijn Engelsch gekleurd

GEZONDHEIDS FLANEL.

(3891)

Fabriek en Magazijn

VAN

LAARZEN

EN

SCHOENEN,

VAN

C. H. ZIEGELAAR,

Dam, 522, Amsterdam.

	het paar.
Stoffen Heeren Bottines	*f* 3,50
Verlakte Heeren Bottines met Elastiek	„ 4,50
Bal en Gala Heeren Schoenen met Rosetten	„ 4,50
Stoffen Dames Laarsjes	„ 2,50
„ „ „ met hakken	„ 3,—
„ „ lage Schoenen	„ 1,50
„ „ Bottines	„ 1,75
„ „ „ met Elastiek en Rosetten	„ 2,50
Goudleeren lage Dames Schoenen	„ 1,75
„ „ „ met Rosetjes	„ 2,—

Honderde soorten van KINDER LAARSJES en SCHOENEN; alles is naar de nieuwste en netste modellen van *Parijs* en *Londen* en van de beste kwaliteit.

Om de juiste maat over te zenden, gelieve men slechts op een strookje papier de lengte en breedte van de voeten aan te teekenen.

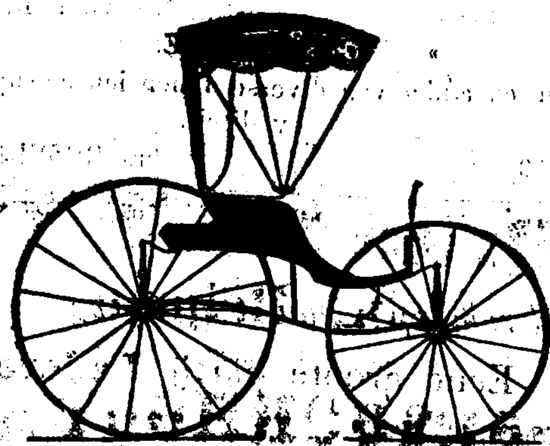
WINKELIERS en GROSSIERS hebben naar kwantiteit hunner bestelling rabat.

Alles af te leveren à *contant* in *Amsterdam*, brieven en pakjes *franco*. (3881)

Fijne Catalonische Cognac,

bij

(3889) WINSSER, DE LANGE EN Co.

Op nieuw ontvangen:

12 keurige

AMERIK. RIJTUIGEN.

(3810) CASSALETTE & Co.

MANDARIJN-GEMBER,

uitmuntende kwaliteit.

(3902) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Ontvangen:

Echte supra-fijne

TOKAYER,

bij

(3888) WINSSER, DE LANGE EN Co.

COMMISSIEHUIS

van

J. SPEET.

Bij den ondergeteekende zijn steeds voorhanden:

Fraaije Nieuwe

TENTWAGENS,

Mylords, Handwagentjes,

BENDIES, PALANQUINS,

alles tegen zeer matige PRIJZEN.

(3812) J. SPEET.

Wordt gevraagd:

EENE SOM VAN

f 60.000.— à *f* 70.000.—

op Bodemarij voor het *Amerikaansche* Schip

„ROSETTE"

met **Inventaris, Lading** en de door hetzelve te verdienen vracht naar *Sydney*, om na gedane reparatie de reis naar die plaats te kunnen voortzetten.

Inschrijvingsbilletten kunnen worden ingezonden aan het Consulaat van de Vereenigde Staten van Noord Amerika ter dezer plaatse, tot op Maandag, den 11den November 1861, des namiddags ten 2 ure. (3823)

---

f 60.000.— à *f* 70.000.—

Wanted to the hull, spars, regging, Cargo and freight to *Sydney* of the Barque

ROSETTE

of New-York,

of the burden of 596 tons Register, where of

IGNATIUS PIERCE

is Master, the Sum of from *Sixty thousand* to *Seventy thousand gulders*, for repairs and outfits to enable the said vessel to proceed to Sea.

Proposals for the advance of the above sum will be received at the office of the United States Consulat this Port untill 2 P. M. of *Monday* the 11th day of *Novembre* 1861. (3822)

In Commissie ontvangen:

Fransche MADAPOLLAMS voor Beddelakens BRILLANTINE.

Een en ander van diverse dimensien en superieure kwaliteit.

(3859) Gebrs. ROSELJE & Co

Brandon & Co.

Wederom op nieuw ontvangen:

Eene groote partij **Lederen**

MAIL-KOFFERS,

EN

REISZAKKEN,

fraaije Ondoordringbare

REGENMANTELS, PANTALONS EN KAPPEN.

Ook nog voorradig

SCHOTSCHE PLAIDS,

Magazijnen op Rijswijk en in de Stad. (3864)

VERKOOPHUIS.

Wederom ontvangen:

Prachtige groote

Photographische Albums,

verguld op sneê in Maroquin en Juchtlederen Banden voor 48 Portretten.

(3831) W. S. VAN HOGEZAND Sr.

Lees Hier.

Eene ***Weduwe zonder kinderen*** of eene ***Jufvrouw*** van middelbaren leeftijd, geschikt en genegen, voor zoo veel noodig assistentie te verleenen bij het huishouden en in de gewone huisselijke zorgen voor vier nog jonge, onlangs moederloos geworden kinderen, gelieve zich te adresseren onder lett. N, aan het *Postkantoor Pekalongan.* (3825)

Wordt een **vrije overtogt** aangeboden aan eene naar *Nederland* repatrieerende **BONNE**, op voorwaarde dat zij gedurende de reis zich belast met de ***oppassing van een kind.***

Reflecteerenden kunnen zich adresseren onder Lett. G bij den *Uitgever van dit Blad.* (3875)

Te **Toeban** wordt gevraagd eene

GOUVERNANTE,

voor 4 Kinderen, grondig onderwijs in de muziek (Piano) is vereischte.

Brieven onder opgave van voorwaarden Sub. Lt. H. Postkantoor Toeban. (3829)

Vermist uit den stal:

Een zwart Makassaarsch Wagenpaard.

Die hieromtrent aanwijzing kan doen, des noods tegen belooning, wordt verzocht zich te vervoegen bij W. LEURING,

(3898) *Kebon Sirie.*

Verloren,

gaande van ***Molenvliet*** naar de Stad,

een Zilveren Horologie met gewerkte kast en gouden rand.

De eerlijke vinder gelieve hetzelve terug te bezorgen aan het

(3903) *Bureau Java-Bode.*

TE HUUR **Een Huis** op Goenong Saharie.

Adres A. L. VAN BEEK,

(3890) *Parapattan.*

Te Koop:

Twee nog zeer jonge

TIJGERS (*Toettol*),

oud 3 maanden, uitmuntend geschikt ter verzending naar een der Europesche diergaarden.

Adres: H. M. VAN DORP, te *Batavia.* (3885)

Te Koop

bij de Ondergeteekenden, uit de fabriek van de zoo gunstig bekend staande Ingenieurs, de Heeren

Fawcett, Preston & Co.,

Phoenix Works, Liverpool,

No. 2131.

EEN RIETMOLEN

met drijfwerk kompleet en de noodige werktuigen om denzelven onmiddelijk op te rigten, alsmede eene

Beam Machine

van 10 p. kr. nominaal (gelijk aan 50 p. kr.)

Diameter des Cylinders 41 duim × 5 voeten slag.

Rolls 24 × 48 duim.

Ketel lang 12 voet × 4 voet. 9 duim diameter, met veiligheidskleppen voor ien, enz., enz.

No. 2132.

Een dito Rietmolen

als hierboven vermeld, met eene

Horizontale Stoommachine

van 8 p. kr. nominaal (gelijk 30 p. kr.)

Diameter des Cylinders 10 duim × 3 voet slag.

Rolls 22 × 42 duim.

Ketel lang 10 voet × 4 voet, 9 duim diameter, met veiligheidskleppen, enz.

MORGAN, MELBOURN & Co.,

(3882) *Agenten der genoemde Fabrikanten.*

Het

HEEREN-LOGEMENT,

met de daaraan verbondene

WAGEN-VERHUURDERIJ,

enz., enz., te SAMARANG,

toebehoorende aan den Heer C. J. BRENKMAN, gehouden door en te bevragen bij den Ondergeteekende.

De kooper kan desverkiezende het gewezene

JAVA-HOTEL,

er bij in **Koop** of **Huur** overnemen.

(3824) L. GERARD.

Wordt in huur gevraagd:

EEN HUIS

op *Noordwijk*, *Rijswijk* of *Molenvliet*, huurprijs *f* 3 á *f* 400.— 's maands.

Adres:

(3834) BUREAU JAVA-BODE.

Nederlandsch-Indische

ESCOMPTO-MAATSCHAPPIJ.

Het Algemeen Bestuur

maakt bekend, dat in de op heden gehoudene

ALGEMEENE VERGADERING

van Stemgeregtigde Deelhebbers, ingevolge art. 4 der Statuten, besloten is tot de uitgifte der tweede Serie van Aandeelen en wel van 500 stuks elk van ***Duizend Gulden.***

De koers der uitgifte is bepaald op 102 percent. Inschrijvingen worden opengesteld, ten kantore der Maatschappij van af heden tot Ult. December e. k.

(***Zon en Feestdagen uitgezonderd***).

Tegenwoordige Aandeelhouders behouden tot dien datum een preferent regt op de nieuwe Aandeelen en zal bij meerdere deelname, de verdeeling ponds pondsgewijze naar de nu op naam staande Aandeelen geschieden.

Bij navolgende inschrijving door tegenwoordige Aandeelhouders, zullen de overblijvende aandeelen voor het publiek op nader te bepalen waarden worden verkrijgbaar gesteld.

De betaling der Aandeelen ingeschreven voor Ult. December dezes jaars moet geschieden binnen drie maanden na dien datum met bijpassing eener rente van 9 pCt. s'jaars van af den 1sten Januarij e. k.

Het Algemeen Bestuur voornoemd:

T. AMENT, G. SUERMONDT — *Gedelegeerden.*

D. J. BIJLEVELD, H. VAUPEL — *Commissarissen.*

TIEDEMAN & VAN KERCHEM, *Directeuren.*

BATAVIA, 8 November 1861. (3884)

Ned.-Ind.

Escompto-Maatschappij

Het Bestuur maakt bekend, dat in de op heden gehoudene Algemeene Vergadering van Stemgeregtigde Deelhebbers tot Gedelegeerde is benoemd:

De Heer J. VAN LENNEP.

Namens het Bestuur voornoemd,

TIEDEMAN EN VAN KERCHEM

(3883) *Directeuren.*

Bataviaasch Genootschap,

van Kunsten en Wetenschappen

De ***ALGEMEENE VERGADERING,*** gekondigd in de Bataviasche Nieuwspapieren van 7 September, zal gehouden worden op

Zaturdag den 16den dezer maand,

des avonds ten 8 ure, ten huize van den Heer G. WASSINK.

Het Bestuurslid, tevens Secretaris

(3841) T. H. DER KINDEREN.

Bataviasche IJssocieteit.

ALGEMEENE VERGADERING,

van Deelhebbers op Dingsdag, den 12den November e. k., des namiddags, ten half 5 ure in het lokaal

Societeit de "Vereeniging."

Het Bestuur der IJssocieteit voornoemd,

A. J. W. VAN DELDEN,

F. H. TIEDEMAN,

(3830) D. J. BIJLEVELD.

NEDERLANDSCH INDISCHE

Escompto-Maatschappij

De Directie maakt bekend, dat tot nadere kennisgave **GELDEN IN DEPOSITO** zullen worden aangenomen op de volgende Rente Basis:

bij 14 dagen opzegging tot	4½	pCt. 's jaars.
Op 3 maanden vast	5	" "
" 6 " "	5½	" "
" 12 " "	6	" "

Namens het Algemeen Bestuur,

TIEDEMAN & VAN KERCHEM

(3314) *Directeuren.*

Bataviasche-IJssocieteit.

Het Bestuur maakt bekend, dat van af Maandag den 11den dezer, de prijs van het IJS zal worden gebragt op 10 cent per pond.

Het Bestuur der Societeit voornoemd,

A. J. W. VAN DELDEN,

F. H. TIEDEMAN,

(3876) D. J. BIJLEVELD.

Machinerien.

De Ondergeteekenden, ***Agenten op Java*** van de Heeren

FAWCETT, PRESTON & Co.

Ingenieurs te Liverpool,

zijn bereid bestellingen aan te nemen op

SUIKER-

en

Rijstpelmolens,

CENTRIFUGES,

Stoommachines, zoowel voor het land als voor schepen, **Gas-Toestellen, Zaagmachines, Arak-distilleer Toestellen, IJzeren Prauwen,**

SUIKER PANNEN

in alle dimensiën,

en alle andere soorten van

Machinerien.

Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij

(3872) MORGAN, MELBOURN & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 9 November 1861, No. 90.

Machinerien.

De ondergeteekenden, Agenten op Java van de Heeren

H. O. ROBINSON & Co.

Ingenieurs te Londen,

hebben de eer te berigten aan Heeren SUIKER-FABRIEKANTEN en verdere belanghebbenden, dat door hen verwacht wordt per

Engelsch Schip ROSELLA,

EEN PATENT

STOOM-SUIKERMOLEN,

met cilinders van 24×48 Engelsche duimen,

waarvan specificatie en teekening bij de Ondergeteekenden ter inzage liggen, alwaar nadere inlichtingen te bekomen zijn.

De Heeren H. O. ROBINSON & Co., hun Etablissement eene groote uitbreiding gegeven hebbende, zoodat zij in staat zijn aan de voortdurend sterk vermeerderende aanvragen van hunne MACHINERIEN te voldoen, kunnen thans iedere order, waarmede men hen zal willen begunstigen, met den meesten spoed ten uitvoer brengen, terwijl de Ondergeteekenden gereed zijn alle orders aan te nemen op

STOOM- en WATER-SUIKERBIETMOLENS, WATERWIELEN, VACUUMPANNEN, STOOMWERKTUIGEN, CENTRIFUGAAL MACHINES, RIJST- en OLIE-MOLENS, enz., enz., en op aanvrage specificatien en prijs opgaven kunnen verschaffen.

(3815) MACLAINE, WATSON & Co.

PILLEN CAUVIN.

Geen enkel Geneesmiddel is krachtiger om verstoppingen weg te nemen, die de zoo bestendige oorzaken zijn van de ongesteldheden der vrouwen en van ieder die een zittend leven leiden moet.

Daar zij vooral uitstekende diensten bewijzen bij verkoudheden, aandoeningen der luchtwegen der longen, gal, enz. en bij ontstekingen en koorst, zijn zij vooral bij dit gure weer aan te prijzen.

Thans verkrijgbaar te Samarang bij F. H. PRINGIERS,
te Soerabaija bij DE STURLER en FAGNOTTI,
te Poerwakarta bij A. BEDIER en bij de Hoofddepôt-houders voor den geheelen Indischen Archipel.

(In het groot à Contant rabat).

(3869) GEBRS. BEIJNON.

Op nieuw Ontvangen:

2000 flesschen van het wereldberoemde geneesmiddel

REVALENTA ARABICA,

van *Barry du Barry & Co.*, te *London.*

Op 1/1 en 1/2 fl. tegen verminderde prijzen *à contant.*

Verkrijgbaar bij

(3815) CASSALETTE & Co.

VERMINDERDE PRIJS.

HEINE'S Sämmtliche Werke,

21 Th. — *f* 25,—.

(3878) H. M. VAN DORP.

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY,

In deze streken heerscht het meest dwalende begrip omtrent de aambeijen of takken. Zij drongen het bloed op, het wordt voor gevaarlijk gehouden er iets aan te doen. Nu durven wij het wagen te zeggen, dat ieder verschijnsel van bovengenoemde kwaal volkomen genezen kan worden, door het geregeld gebruik van de zalf en pillen van Holloway.

De pillen verdrijven de scherpe vochten, die de aanbeijen voortbrengen, terwijl de zalf als een bloedstillende balsem, de monden der verslapte bloedvaten dicht maakt en alzoo heeft er eene volkomen genezing plaats.

Doosjes Pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	» M. S. Cheriman.
» Soeracarta	» W. Veldman.
» Djocjocarta	» Buijn & Co.
» Salatiga	» F. Kruthoffer.
» Tagal	» Wed. Dorr.
» Cheribon	» W. Gelistan.
» Cheribon	» M. Blok en Co. (3870)
» Samarang	» H. L. Lijon en Co.

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman & Co

Bij H. M. VAN DORP *zijn te bekomen:*

De *Nieuwste Kinderboekjes*, met Platen, keurig gebonden.

Schimmel- en andere Kinderspelen.

Metalen leijen, enz., enz.

GULDENS-EDITIE,

gebonden en verguld, zeer geschikt voor cadeaux.

ZAKPORTEFEUILLES en NOTITIEBOEKJES, keurig bewerkt.

Wisselportefeuilles met Koperen slot.

(3877)

Ontvangen:

ZEEMANS-ALMANAK, 1863.

(3879) H. M. VAN DORP.

Boekhandel van H. M. VAN DORP, *Batavia.*

Livingstone, Missionary travels in South-Africa, with numerous Illustrations	*f* 20,—
Money, Java; or how to manage a Colony, 2 vol.	» 18,—
Von Humboldt, Kosmos, 5 Th.	» 45,—
Vestiges of the natural history of creation, 10th ed.	» 20,—
Royle; on the culture and commerce of Cotton in India.	» 20,—
Karmarsch, Handboek der mechanische technologie, een leiddraad tot de kennis der bedrijfsleer, aflev. 1—18.	
Darwin, Het ontstaan der soorten van dieren en planten door de natuurkeus, 2 dln.	» 10,—
Kaiser, De Sterrenhemel, 2 dln.	» 15,—
De Koran, voorafgegaan door het leven van Mahomet, door Dr. Keijzer.	8,—
Niemann, Inleiding tot de kennis van den Islam, ook met betrekking tot den Indischen Archipel.	» 7.—

(3834)

Ontvangen eene keurige verzameling

Hollandsche, Engelsche en Fransche

LEES- EN PRENTENBOEKEN,

voor jongelieden en kinderen, VERWDOOZEN, PRENTEN, etc., etc., bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

(5840)

Magazijn van Teeken-, Bureau- en Schrijfbehoeften van H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

Ontvangen:

POLYCOLOR TEEKENDOOZEN met modellen.
PASTEL, fijne kwaliteit in 12, 18 en 24 kleuren.
HONIGVERWEN, à 12, 15 en 18 stuk.
MARDER en andere PENCEELEN.
TEEKENPENNEN, PORSELEINEN VERWBAKJES, DOUSELAARS.

PASSER DOOZEN,

TEEKENKRIJT, wit, rood, fluweel, grijs, paars, etc.
PARALLEL LINIALEN, WATERPASSEN.
DAM- en SCHAAKBORDEN.
Portefeuilles Ministre, Koperen liassen op marmer.
GOMME LIQUIDE met penceel.

Keurig, rijk vergulde Albums voor Photographische Portretten.

(3818)

Voorhanden bij H. M. VAN DORP, te *Batavia*:

Agenda voor 1862 . . . *f* 5,—
Zak-Almanak voor huishoudelijk gebruik . . . „ 1,50
Kantoor-Almanak voor 1862, opgeplakt en onopgeplakt.

(3819)

Ter Linieerfabriek en Kantoorboekbinderij van H. M. VAN DORP, te *Batavia*, bestaat gelegenheid ter vervaardiging van

KANTOORBOEKEN,

Rekening-Courant en Factuurpapier,

naar alle verlangd wordende Modellen, de banden in sterk Groen of Grijs Linnen of Leder, met en zonder Koperen Hoeken en Ruggen. (3853)

KANTOORBOEKEN,

als:

Grootboek, Journaal, Kasboek, Rekening-Courantboek, etc.

Copijboeken en andere Bijboeken in diverse formaten.

(3817) H. M. VAN DORP.
Batavia 1861.

PAPIER AMUSANT,

zeer doelmatig voor Schutsels, etc.,
à *f* 4,— per rol.
CARTES AMUSANTES pour diners et visites,
à *f* 5,— per 100.

Te bekomen bij den Boekhandelaar

(3826) H. M. VAN DORP.

G. Kolff & Co.,

te BATAVIA.

Ontvangen:

VRIENDEN-ALBUMS,

met losse blaadjes in fluweelen prachtband, *Albums*, ter verzameling van *Photografische Portretten, Prachtige Mappes*, met Bouwplaten voor Kinderen, *Porceleinen Leijtjes* in Etui van verschillende grootten. (3856)

LOTEN

voor de Nieuwe

246e Nederlandsche Staats-Loterij.

Collecteur Mr. C. A. DE VASSY, te *Leijden,*

zijn van heden af te bekomen:

1 HEEL LOT	à	*f* 100.—
1 HALF	»	» 50.—
1 VIJFDE	»	» 20.—

te Batavia, bij G. KOLFF & Co,
te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & Co.

(5816)

SCHILDERIJ-LIJSTEN

VERGULDE- en PALISSANDER-HOUT (waaronder effen zwart met Gouden bies).
PASSE-PARTOUTS voor PHOTOGRAFIËN, wederom ontvangen en op alle dimensien met glas voorzien.

Te bekomen bij

(5873) G. KOLFF & Co.

G. KOLFF EN Co, te *Batavia*,

Ontvingen:

Smalkalder Boussoles,
Parijsche Zon-Boussoles.
Kleine Zak-Boussoles voor Expeditien.

De beroemde

Groote Marine-Kijkers,

voor dag en voor nacht.

LOUPES of VERGROOTGLAZEN.

(3895) KANTOORKLOKJES.

Katholijke Gebedenboekje,

Hollandsche en Fransche,

gebonden in Fluweelen prachtband met elegante Slootjes, van *f* 10.— tot *f* 20.—.

Ontvangen bij

(5857) G. KOLFF & Co.

Het vertrek van de Stoomboot

PALEMBANG PAKKET,

Kapt. J. F. SCHEEL is bepaald: den 19den November 1861 naar CHERIBOE, TAGAL, PEKALONGAN, SAMARANG en SOERABAIJA.

De Agenten,

(3768) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

INGEZONDEN.

De Koffijkultuur op Ceylon.

In eenige achtereenvolgende nummers van het *Bataviaasch-Handelsblad* heeft de heer H. J. Lion een zeer lezenswaardig overzigt medegedeeld van den toestand der Koffijkultuur op Ceylon, en dien toestand vergeleken met de Gouvernements koffijkultuur op Java.

Zooals à priori te wachten was komt deze laatste er gansch niet genadig af. De Gouvernements tuinen op Java brengen veel minder op dan de particuliere tuinen op Ceylon, de kwaliteit der Java koffij is veel minder dan die der plantation Ceylon koffij, en wat den schrijver boven alles hindert en door hem als oorzaak van al het kwaad wordt aangewezen: op Java is de koffijkultuur één met het stelsel van dwang, terwijl zij op Ceylon groot is geworden door de afschaffing van allen verpligten arbeid.

»Hierdoor, zegt de heer H. J. Lion in het nummer van 2 Nov. ll., is het mogelijk geworden, in een, door oorlogen en eeuwendurende slechte administratie, als het ware ontvolkt land arbeiders te krijgen en anderen van den overwal in te voeren; hierdoor alleen werd het mogelijk, voor den arbeid in de koffijtuinen vaste menschen te vinden, die langzamerhand dien arbeid als een ambacht (*skilled labour*) verrigten, in het uitroeijen der boomen, ontginnen van den grond, bemesten, planten, toppen en snoeijen der boomen, enz. een hoogen graad van bekwaamheid bezitten, en meer en beter werk uitvoeren, dan eene bevolking die alles bij heerendiensten moet doen, of eene bevolking op Java op woeste gronden, die nog aan heerendiensten onderworpen blijft."

In deze regelen wordt het geheele betoog van den schrijver als het ware geresumeerd. Vrije arbeid zooals hij op Ceylon bestaat wordt tegenover het op Java werkende stelsel geplaatst, en de natuurlijke konklusie van het betoog van den heer Lion kan geene andere wezen, dan dat het laatstbedoelde stelsel hoe eer hoe beter moet verlaten worden om plaats te maken voor het stelsel dat op Ceylon zulke heerlijke vruchten heeft voortgebragt.

Laat ons echter eens nagaan, wat er zij van dien door den heer H. J. Lion zoo hoog geroemden vrijen arbeid op Ceylon. Schrijver dezes heeft Ceylons bodem nooit betreden en hij is dus niet in staat om even als de heer H. J. Lion volledige mededeelingen te kunnen doen over der staat en den staathuishoudkundigen toestand van Ceylon. Maar hij heeft veel op met het in den loop van het vorige jaar te Londen uitgegeven werk van Sir James Emerson Tennent, een man die vele jaren op Ceylon doorbragt en zich tot taak gesteld heeft om zich èn met de geschiedenis èn met de natuur èn met den maatschappelijken toestand van dat eiland van nabij bekend te maken. Onze schuld nu is het niet, indien de mededeelingen van dien Britschen staatsman soms in lijnregten strijd zijn met de beweringen van H. J. Lion. Wij zagen er laatst reeds een staaltje van in het in den *Java-Bode* van 30 passato opgenomen artikel over de kaneelkultuur op Ceylon, en het spijt ons dat wij thans weder de juistheid van H. J. Lions beschouwingen over de koffijkultuur op Ceylon, en de daaruit afgeleide gevolgtrekkingen met terugzigt op de koffijkultuur van Java, in twijfel moeten trekken.

Op grond toch van Emerson Tennent's mededeelingen durven wij beweren dat op Ceylon bij de koffijkultuur althans geen vrije arbeid bestaat in den zin dien wij gewoon zijn aan dat woord te hechten, namelijk geheel vrijwillige arbeid van de inlandsche bevolking.

»De koffijkultuur op Ceylon, zegt E. T., is geheel afhankelijk van den aanvoer van arbeiders van elders, en de grillige fluctuatien waardoor die aanvoer zich kenmerkt, kunnen op een gegeven oogenblik van de nadeeligste gevolgen voor die kultuur zijn. Wat men tot dus ver ook beproefd hebbe, noch de belofte van hooger loonen, noch het vooruitzigt op te behalen voordeel, niets is in staat geweest om den afkeer der Singalezen en Kandiers (»Het grootste gedeelte der bevolking van Ceylon bestaat uit Singalezen." Aanteekening van H. J. L.) tegen het geregeld werken in de koffijtuinen te overwinnen.

(Let wel, voorstanders der *natuurlijke toestanden leer!*) Alleen tot het uitroeijen van bosschen zijn zij over te halen; maar elke verdere bewerking moet verrigt worden door koelies van Malabar en de kust van Coromandel, wier komst veelal onzeker is, en wier vertrek door de meest onvoorziene omstandigheden kan verhaast werden."

Op Ceylon schijnt de vrije arbeid dus nog minder voortgang te hebben gemaakt dan op Java. Als men den op Ceylon bestaanden staat van zaken niettemin aanhaalt als voorbeeld wat vrije arbeid vermag, dan kan men even goed beweren dat de vrije arbeid nergens schooner in het licht treedt dan op Banka, waar jaarlijks ettelijke millioenen aan tin worden voortgebragt door.......... van elders ingevoerde Chinezen.

Het bovenstande zij genoeg tot staving van onze bewering dat de vergelijking welke de heer Lion maakt tusschen de op Ceylon en Java bestaande stelsels niet geheel en al juist is.

Moeijelijker echter is de vraag te beantwoorden of zijne opgaven betreffende de opbrengst der koffijboomen hier en op Ceylon juister zijn. Uit de officiele regeringsverslagen weten wij hoeveel koffij op Java van één boom gemiddeld verkregen wordt, en uit de door den heer Lion medegedeelde cijfers, die hij aan het rapport van A. M. Ferguson (ook opgenomen in het bovenaangehaalde werk van Emerson Tennent) ontleende, kunnen wij voor Ceylon slechts de gemiddelde productie per bouw opgeven. Intusschen heeft de *Singopore Free Press* van 27 Mei 1858 ons in der tijd medegedeeld dat op Ceylon de gemiddelde opbrengst van één boom op 1/2 Eng. pond koffij per jaar geschat werd. Volgens de berekeningen van den heer Lion is gedurende de jaren 1850 tot en met 1857 per jaar één picol verkregen van 248 boomen. Elke boom leverde dus gemiddeld 's jaars 1/2 Amst. pond, of rm/ 8 pCt. meer dan de boomen op Ceylon.

En nu eindelijk de in het laatste artikel van den heer Lion ter sprake gebragte kwaliteit van de Ceylon koffij; is deze werkelijk zoo oneindig veel voor[...] lijker dan die van de Java koffij? Als men de[...] den heer Lion medegedeelde cijfers kan gelooven, [...] pedroeg de gemiddelde uitvoerwaarde van een[...] plantation Ceylon koffij in 1861 *f* 43 1/4, terw[...] waarde van goed ordinair Java koffij op niet[...] dan *f* 54 1/4 kan gesteld worden. Een verschil d[...] 21 pCt. ten nadeele van de Java koffij.

Slaan wij nu echter het bijblad van de *Econ[...]* op dan vinden wij op bl. 207 aangeteekend dat te[...] op 5 April ll. de plantation koffij in veiling N. [...] 59 cents opbragt, (een paar nummers golden 40[...] 41 c., maar wij laten die buiten rekening even a[...] kavelingen Java Koffij die niet alleen van 40 t[...] maar zelfs tot 44 1/2 en 45 c., verkocht werden) de[...] ordinaire Java in de voorjaarsveiling van dit[...] (17 April ll.) 57 1/2 cent gemiddeld haalde. Bij ver[...] in Nederland werd dus tusschen de kwaliteit der p[...] tation Ceylon en de goed ordinaire Java Koffij [...] grooter verschil gemaakt dan van 5 1/2 pCt. ten v[...] deele van eerstgenoemde soort, en het komt ons[...] voor, dat de door den Heer Lion medegedeelde ve[...] lijking om het verschil te konstateren tusschen[...] Ceylon en Java Koffij ook niet in alle opzigten j[...] kan zijn.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

In den vroegen morgen van den 7den dezer is [...] onzer reede aangekomen de stoomer *Makasser*, k[...] Bierings, met de Europesche mail-berigten loopende [...] 26 Sept. ll.

Het Concert van Donderdag ll. ten b hoeve van het [...] rapatan Weezen-gesticht werd ondanks het slechte w[...] door een talrijk publiek bezocht, en tevens door d[...] genwoordigheid van den Gouverneur-Generaal vere[...] De geldelijke opbrengst bedraagt bruto *f* 1820.—

Men verneemt dat Mr. van der Hoeven naar Sa[...] rang vertrokken is.

Zooals onze lezers hieronder vinden behelst de [...] *Ct*, van jl. Woensdag eenige bijzonderheden nopens [...] onderwerping van demang Lehman. Zeer wekte het o[...] bevreemding, dat het bestuur in de Zuid- en Ooster[...] deeling van Borneo, na de verklaring des opstandeli[...] »dat gebrek aan levensmiddelen, aan munitie en [...] geld hem genoodzaakt heeft de wapens neder te legg[...] vertrouwen genoeg schijnt te stellen in den eed van [...] hoofd der muitelingen om hem te vergunnen met [...] magt van ruim 500 man naar de nog in verzet zij[...] streken te gaan, ten einde de nog strijdenden over te ha[...] of te dwingen tot onderwerping. Naar alle waarschijnl[...] heid thans ruim van geld, levensmiddelen en mun[...] voorzien, zal hij nu weer in staat zijn ons een tijdl[...] het hoofd te bieden, en wie weet of demang Lehm[...] geen tweede Mohamad Taib (bij den moord op de [...] manning der *Onrust* gepleegd) zal zijn! Wij voor [...] stellen weinig vertrouwen in de onderwerping [...] hoofds van een volk, dat zich steeds als trouwel[...] heeft doen kennen, en vooral niet na zijn verklari[...] dat die onderwerping een gevolg was van gebrek — [...] onderwerping alzoo even vrijwillig als de herroep[...] van het Eeuwig Edict door Cornelis de Witt, die d[...] herroeping kenmerkte door zijn bekend *v. c.* (*vi coact[...] door nood of geweld gedwongen*) achter zijn handteekeni[...] te plaatsen. Had demang Lehman zyne vrouwen [...] kinderen uit de bosschen gehaald en ze te Bandjerm[...] sing of Martapoera achtergelaten, of ware dit als vo[...] waarde zijner onderwerping gesteld, we zouden meer [...] loof hechten aan het welgemeende zijner onderwerpi[...] maar thans hebben wij geen anderen waarborg dan [...] belofte. Van harte hopen wij deze zaak te pessimistis[...] te beschouwen, maar wij kunnen een zekere vre[...] niet ontveinzen.

Wij lezen in de *Patrie* van 12 Sept. jl.:

»Gisteren ochtend te 11 uren heeft het fregat m[...] stoomvermogen *l'Eldorado* de haven van Toulon v[...] laten, aan boord hebbende den vice-admiraal Bona[...] gouverneur en bevelhebber der land- en zeemagt [...] Cochin-China.

De admiraal zal eenigen tijd op Batavia verto-ve[...] om op de plaats zelve het koloniaal systeem te [...] studeren, dat de Nederlanders met zooveel geluk g[...] volgd hebben, ofschoon anderen het te Manila gevol[...] wordende Spaansche stelsel de voorkeur geven, d[...] ook uitstekende resultaten oplevert en meer met [...] zeden en gewoonten van Cochin-China overeenkomt."

De admiraal kan alhier dus binnen kort verwacht worden.

Wij vernemen met genoegen dat de Heer Risley bij[...] hersteld is en binnen kort de voorstelling ter zij[...] benefice onder het beschermheerschap van Z. E. d[...] Gouverneur-Generaal zal geven.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 6den TOT 8sten NOVEMBER 1861.

HOTEL DER NEDERLAND. Uijlenbroek, van Meester C[...] nelis. — Poort, van Probolingo.
JAVA HOTEL. Bierings, van Singapore. — Koch, van Ide[...] — Pierce, van Reede.
HOTEL DE L'UNIVERS. Villete, van Singapore. — Lem[...] ne, van Idem. — A. Masurier, van Idem. — Miss. Roskreu[...] van Idem.

Aangekomen Passagiers te Batavi[...]

VAN 6 TOT 8 Nov. 1861.

Met de Ned. bark Jacoba Cornelia Clasina, Kapt. A. J. D[...] clisur, de hh. Binkhof en echtg., Verbrugge en echtg., van S[...] len, H. en F. Martern, Koda, Kamok, Poedron en de Da[...] Higems en Heidema van Texel.
Met het Ned. Ind. stoomsch. Macasser, Kapt. J. C. Bierings, hh. Lamasurier, L. Leonoijul, Villete, Mejuffr. Hoskins en Z. [...] troepen van Singapore via Riouw en Muntok.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 6 TOT 8 NOV. 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Padang, Kapt. A. Guijot, de Kapitein Kornelissen, echtg., en 2 kinderen, Adjudant Onder-Officier Weinaag, de heer van der Hucht, Majoor chinees Kwee Hoetoan en Z. M. troepen naar Pontianak, Singkawang en Billiton.

Met het Ned. Ind. stooms. Menado, Kapt. A. Couteron, Kapiteins van Goens, Jonkh. Flugi van Aspermont, Offic. van gezondheid Raland, 2e Luit. kwartiermeester Berettij, Pastoor Franssen, de hh. L. J. Mulder, H. C. A. Cornelius, echtg. en 4 kinderen, J. van Leeuwen, Heermans, Schiotling, Jesson, L. Ruijs, Platon, van der Hoeven, Fetmenger, Kuller, Mac Laine, Kriegenberg, Olieslager, T. en W. Mattern, Mevr. de Bruijn, Barthold, Guijot en Gofvin, benevens Z. M. troep. n. Samar., Soer. en de Molukkos.

Bantam. — Op den 24sten October is eene goeboeg in het district Ondar-andir, waarin elf personen voor den regen schuilden, door den bliksem getroffen, ten gevolge waarvan een man en eene vrouw zijn gedood.

Japara. — In den nacht van 30 September 1861, omstreeks een ure, is op eene rots bij het eiland Krakal, gelegen omstreeks vijf mijlen ten Zuid-Westen van Karimon-Java, gestooten en vastgeraakt eene kotter *Pinis*, toebehoorende aan den Chinees Singkeh Aijam, te Bali-Badong, groot zeven koijang, varende onder Nederlandsche vlag, gevoerd door Kerto en beladen met 216 pikols koffij, zeilende van Bali-Badong bestemd naar Singapore.

Onder gunstigen waterstand, en nadat een veertigtal zakken koffij over boord was geworpen, is het vaartuig na eenige malen te hebben gestooten weder in vlot water geraakt en ten anker gekomen.

Den volgenden dag werd hulp verkregen van personen, die naar de afgelegene plaats waren gegaan en werd de lading in sampangs gelost en die lading zoomede het vaartuig zelf eenige dagen later bij gunstigen waterstand naar het Karimon-eiland overgebragt, alwaar het vaartuig wordt gerepareerd.

Geen ongeluk is bij deze gebeurtenis aan menschen overgekomen, doch is de lading zwaar door zeewater beschadigd.

Door den posthouder van Karimon-Java en de bevolking aldaar is en wordt nog aan de afvarenden en het vaartuig de gevorderde hulp verleend.

Banjoemaas. — Ten vervolge op het voorkomende in ons nummer van 26 October kunnen wij nog het volgende mededeelen.

Toen wijlen P. van der Keulen, in leven dienende als ligt-matroos aan boord van het barkschip *Heilige Liduina*, in het water viel, trachtte een zijner makkers hem te redden, hetgeen niet gelukte, doordien hij met geweld naar de diepte werd getrokken.

Bij schouwing van het lijk des overledenen bevond men het van alle vleeschdeelen beroofd, met uitzondering van het hoofd en van de voeten, die nog met kousen en schoenen waren bekleed. Bij opening van den haai, die uitermate gezwollen was, vond men het ééne been van het slagtoffer tot aan de dij ongedeerd, alsmede den voet gelijk gezegd is, bekleed met schoen en kous.

Het schijnt, dat de voet het strotten-hoofd van den haai heeft bezeerd, waardoor de luchtpijp is gedrukt en verstikking ten gevolge heeft gehad.

— Vijf inlanders met name Arsa Joeda, Tjondrodiwongso, Wangsatirta, Keriawitana en Danem, die op den 21sten October, des namiddags te 3 uren, na het verrigten van hun arbeid op het indigoveld, gelegen in de dessa Grengseng van het regentschap Poerwokerto, huiswaarts wilden keeren, zochten bij het opkomen van een onweder eene schuilplaats op eene aldaar gelegen goeboek. Het ongeluk wilde, dat de bliksem in dien goeboek sloeg, met het noodlottige gevolg, dat Arsa Joeda dadelijk werd gedood en de vier anderen zoodanig aangedaan werden, dat zij eenige oogenblikken buiten kennis bleven, doch overigens geen letsel bekwamen.

— In den avond van 21sten October zijn van het gehucht Prengwoelong, dessa Poetjoeng, district Adiredjo, door een hevigen wind omvergewaaid, 17 bamboezen huizen, 20 klapperboomen en 4 bamboezen struiken.

Op den 25sten daaraanvolgende is een inlander van de dessa Karang-pakis, district Adiredjo, benevens diens dochtertje, door den bliksem getroffen en zijn beiden dientengevolge onmiddelijk overleden.

Voorts is een inlandsche jongeling van de dessa Koeripan, district Tjilatjap, terwijl hij zich in de sawa Noessatengah baadde, door een krokodil onder water getrokken en eenige uren daarna levenloos opgevischt, zijnde het lijk voor een groot gedeelte van de vleeschdeelen beroofd.

Dagelijks vallen hier overvloedige regens, waardoor de rivieren gedurig buitengewoon zwellen en de communicatie hier en daar belemmerd wordt; zoo kwam op den 22sten October de post van Tjilatjap, die gewoonlijk in den vroegen morgen tusschen 5 en 6 uur aankomt, eerst des namiddags te 2 uur ter hoofdplaats Banjoemaas aan, welke vertraging van 8 uur op een traject van slechts 35 palen was ondervonden.

— Omstreeks 4 uur na den middag van den 28sten October jl., hebben in de dessa Boekatedja, district Tjahjana, afdeeling Poerbolingo, een hevige wind en regenvlaag gewoed, waardoor 18 huizen en 4 loodsen zijn omgewaaid; terwijl eene waterleiding gelegen te Lamoek in de nabijheid van de dessa Soekanegara, ten gevolge van den hoogen waterstand is bezweken.

Ongelukken hebben daarbij niet plaats gegrepen, terwijl bevelen zijn gegeven om de schade zoo veel mogelijk en ten spoedigste te herstellen.

Sumatra's Westkust (October). — Evenals in September jl. vielen ook in de maand October te Sibaga en ommelanden, alsmede te Baros en Singkel aanhoudend zware regens, gepaard met hevige N. W. winden; schade aan wegen en bruggen, het ontwortelen en omvallen van boomen en hooge waterstand der rivieren waren hiervan het gevolg. Te Baros landde eene sampan met acht personen, zijnde schipbreukelingen van een in de nabijheid verongelukte schoener, toebehoorende aan den luitenant der Chinezen te Priaman. Vier personen zijn waarschijnlijk bij die ramp omgekomen. Bij Singkel verongelukten vier kleine vaartuigen, waarbij vier personen het leven verloren. Op de rivier bij Baros sloeg eene praauw om met twee personen, waarvan een verdronk.

In de afdeelingen Tandheling en Ankola was de weêrsgesteldheid afwisselend. Overal in de residentie Tapanolie was men druk bezig aan den sawaharbeid. Van Nias wordt gemeld, dat eene kampong, genaamd Ho-o, tellende 2000 zielen, door eene epidemie bijna geheel zou zijn uitgestorven. In het district Boea en Lintou (Padangsche bovenlanden) heerschte in de laatste helft der maand September eene dyssenterie-epidemie, gepaard met koortsen. Door spoedig aangewende geneeskundige hulp stierven er van 163 lijders slechts 8 en herstelden er 95, terwijl er op ultimo September 60 onder behandeling bleven. Ook in de districten Indrapoera en Plaugie heerschte dezelfde epidemie, waaraan velen overleden, alvorens geneeskundige hulp kon worden verleend. In de afdeeling Aijer-Bangies en Rau was in de laatste helft van September genoegzaam regen, om zonder vrees voor gebrek aan water met den sawaharbeid te kunnen voortgaan. Het grootste gedeelte der maand October kenmerkte zich ter hoofdplaats Padang door zware regens, welke zeer gewenscht waren voor het bewerken der rijstvelden, waarmede men druk bezig is. Op den 16den October raakte eene schoener, bestemd naar Poeloe Pinang, door hevigen wind en stroom bij Pa lang op het strand, doch met veel inspanning gelukte het dit vaartuig weder vlot te krijgen.

Benkoelen (October). — De ambtenaar, belast met het gezag over de afdeeling Seloema, heeft in de maand September jl. eene inspectiereis gemaakt door het district Allas tot aan de grens der Pasumah en over het geheel de wegen aldaar in goeden staat, de pepertuinen goed onderhouden en de bevolking te vreden bevonden. In den nacht van den 20sten op den 21sten September jl. is een gedeelte van den weg van Passer Tallo naar Oeloe Tallo weggeslagen en zulks doordien het water van de Tallo rivier ten gevolge van hevige, aanhoudende regens buiten hare oevers was getreden. De woning van den gezaghebber, het wachthuis en de sloepenloods te Bintoehan, hoofdplaats van Kauer, zijn den 8sten September jl. door een storm, vergezeld van zwaren regen ingestort. Den 11den September jl. hebben drie pangerans van Sahoeng, sorterende onder de onafhankelijke Pasumah-landen, den ambtenaar belast met het gezag over de afdeeling Kauer een bezoek gebragt, bij welke gelegenheid zij verzochten, dat negen door hen medegebragte jongelingen door den vaccinateur aldaar zouden worden ingeënt, ten einde zoo doende de koepokstof naar hunne binnenlanden over te brengen. Aan dit verzoek is voldaan, terwijl de vaccinateur met hen naar de Pasumah is gegaan om aldaar eenige vaccinatiën te doen met de stof van de hierboven bedoelde jongelingen.

In den avond van den 20sten October is op de hoogte van de reede Benkoelen eene praauw, toebehoorende aan den Chinees Hok Goan, te Padang, gevoerd door Si-Abit, geheel uit elkander geslagen en vergaan. De lading bestaande uit 150 pikols rijst, 10 stuks ongebleekt katoen en 25 dozijn aardewerk is verloren geraakt.

In de afdeeling Seloema werden gedurende de maand October zes kleine krokodillen gedood.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — Nadat demang Lehman zich den 2den October jl. met een 30tal volgelingen te Martapoera had overgegeven, kwamen zich aldaar nog verscheidene andere opstandelingshoofden onderwerpen, zoodat op den 6den October ter genoemder plaatse aanwezig waren 27 hoofden met 260 volgelingen.

Al deze hoofden hebben te Martapoera in handen van den militairen kommandant den eed van trouw en gehoorzaamheid afgelegd.

De voornaamsten hunner zijn vervolgens met demang Lehman den 6den October voor den resident te Bandjermassing verschenen, welke hun onder zekere voorwaarden vergiffenis heeft geschonken.

Demang Lehman bedankte voor deze grootmoedige behandeling en beloofde met de zijnen bewijzen te zullen geven van trouw.

Hij betuigde echter, dat hij en de zijnen zonder voedsel en middelen om dit te verkrijgen waren en verzocht, dat het bestuur hem met vivres of eene kleine toelage te gemoet zoude komen.

De resident beloofde hem zulks voor den eersten tijd te zullen geven, doch raadde hem tevens aan spoedig werk te zoeken, ten einde in zijne eigene voeding te kunnen voorzien.

De hoofden ontvingen verder den last om zich allen te vestigen te Bandjermassing, Martapoera, Pengaron en Pleijari, ten einde buiten verleiding te blijven van door andere kwaadwilligen te worden overgehaald, terwijl hun tevens werd aanbevolen hunne vrouwen en kinderen uit de bosschen te doen terugkeeren.

Volgens verklaring van demang Lehman zouden gebrek aan levensmiddelen, aan munitie en aan geld hem genoodzaakt heeft de wapens neder te leggen.

Ten einde het bestuur te overtuigen, dat zijne onderwerping gemeend was, beloofde hij de overige opstandelingen te zullen opzoeken, ten einde hen over te halen of met geweld te dwingen, zich ook te onderwerpen.

Ook nam hij aan om Hidajat over te halen tot onderwerping.

Dientengevolge is hij op den 9den October met 20 mindere hoofden en 487 volgelingen uit Martapoera vertrokken, om van daar uit naar alle omstreken kleine benden te zenden, ter opsporing van nog rondzwervende opstandelingen. Hij zelf is met het grootste gedeelte getrokken over Karang-Intan, langs de Riam-Kiwa, met het doel, om ook daar de streek van kwaadwilligen te zuiveren.

Intusschen ging de vijand voort met zich te onderwerpen.

Op den 9den zijn Toemenggoeng Daut, Goesti Kassim, Pembakal Samat, Pembakal Boedja met eene menigte volgelingen in onderwerping gekomen.

Door het bestuur is gelast, dat al de personen, die sedert den 8sten October in onderwerping zijn gekomen, ten spoedigste naar de geregelde kampongs zullen vertrekken, om daar onder toezigt der kampongshoofden te worden gesteld.

In het Amoenthaijsche en Martapoerasche is sedert het begin van October niets bijzonders voorgevallen.

In Karrau echter wel.

Den 27sten Augustus rukte de kapitein van Vloten met 200 man, 1 houwitser en 1 mortier naar Romania (Tandjong Allong) op, alwaar de vijand twee sterke bentings had aangelegd aan de Karrau-rivier.

In tegenstelling met de gewone handelwijze des vijands, hield hij stand en op de nadering der troepen liet hij de gamelang bespelen.

De kapitein van Vloten liet de twee, midden in het bosch gelegene bentings, die op ruim 150 passen met natuurlijke verhakkingen omringd waren, omtrekken.

De omtrekking der kleinste werd opgedragen aan den 1sten luitenant Schade van Westerum met 40 man en die der grootste aan den kapitein Labar met 120 man.

De mortier gaf vuur op de grootste; doch de granaten zag men op de jonge bamboezen blindering opspringen, zoodat dit worpgeschut van weinig dienst was.

Het gelukte den luitenant Schade van Westerum de kleine benting te veroveren. De groote hield echter moedig stand. Achter de schietgaten vuurde de vijand op de onzen moorddadig, terwijl de storm beproefd, maar door de verhakkingen en menigte van randjoes onmogelijk bevonden werd.

De kapitein van Vloten besloot dientengevolge om zijne troepen te verzamelen en den aanval tot 's nachts uittestellen, als wanneer hij hoopte minder last van het vijandelijke vuur te zullen hebben.

Nauwelijks was door het verzamelen der troepen aan den vijand een goed heenkomen geopend, of hij begon door de smalle over de rivier geslagen brug de benting te ontruimen. Kapitein van Vloten had bij tijds den houwitser op die brug laten rigten, zoodat de vlugtelingen daar door ons vuur veel te lijden hadden.

Zoodra men de ontruiming waarnam, werd de storm geblazen en daarna de benting genomen.

Wij verloren bij die gelegenheid den 1sten luitenant der artillerie van der Hoek, die aan een schot in de borst bezweek. De 1ste luitenant van Dompseler bekwam een schot door de kuit. Verder hadden wij nog 2 gesneuvelden, 8 zwaar gewonden en 28 ligt gekwetsten.

De vijand had minstens 17 dooden, terwijl vele bloedsporen langs den terugtogtsweg gevonden ten bewijze strekten, dat hij ook een aantal geblesseerden had bekomen.

Twee lila's, drie vlaggen, één donderbus, acht geweren, eene menigte klewangs en lansen, benevens amunitie, waaronder een vaatje kruid, (merk van de *Onrust*), werden door de onzen buitgemaakt.

De troepen bleven dien nacht in de vijandelijke posten bivakkeren, terwijl de omtrek door patrouilles onderzocht werd, zonder evenwel één vijand te ontmoeten.

Den 5den October is Z. M. stoomschip *Celebes* naar Meng Kaitip met de Pagantansche hulptroepen de Barito opgestoomd. Z.M. stoomschip *Suriname* is op den 8sten dier maand naar Koetei vertrokken om tijdingen in te winnen.

— Per telegraaf via Soerabaija zijn de volgende tijdingen van de Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo ontvangen loopende tot 1 November jl.

Ter hoofdplaats Baudjermassing, zoomede in de afdeelingen Martapoera en Tanah Laut werd de rust niet gestoord.

Na demang Lehman zijn nog verscheidene mindere hoofden in onderwerping gekomen.

De opstandelingen in het Martapoerasche en Tanah Laut zijn grootendeels in onderwerping.

In het Amoenthaijsche hebben hier en daar onrustige bewegingen plaats gevonden, waarvan geestdrijverij als de voornaamste oorzaak moet worden beschouwd.

Bij een der gevechten in die afdeeling kreeg de 1e luitenant-adjudant A. T. Cateau van Rosevelt eene blessure aan den voet.

De kapitein van der Heijden heeft met 100 bajonetten eene vijandelijke benting te Penti Biroe Z/O. waarts van Barabei door insluiting genomen. De vijand liet 22 dooden op de plaats.

Van onze zijde sneuvelden drie soldaten, terwijl de kapitein J. C. Hamakers en drie man (Europeanen) geblesseerd werden.

De kolonne van Vloten is den 25sten October van Mengkatib vertrokken, en in den avond van den 28sten voor de Mantallat-monding gearriveerd.

(*Jav. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

No. 100.

Wij WILLEM III, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz. enz. enz.*

Gelet op Onze besluiten van 5 October 1851, (staatsblad no. 138, 20 Januarij 1854, (staatsblad no. 6) en 4 April 1856, (staatsblad no. 14, voor zooveel betreft de briefwisseling, welke tusschen het Rijk en Nederlandsch-Indie, door middel van de Indische landpost over Southampton verzonden wordt;

Gezien het rapport van Onze Ministers van Financien en van Kolonien, van den 19den dezer, no. 113, (Posterijen) en 21 daaraanvolgende, litt. AAZ, no. 29;

Hebben besloten en besluiten:

Artikel 1.

Met intrekking van het bepaalde bij art. 1 van Ons besluit van 4 April 1856, (staatsblad no. 14), wordt het 3de lid van art. 2 van het besluit van 5 October 1851, (staatsblad no. 138), op nieuw gewijzigd als volgt:

»Bij verzending over Engeland langs den weg van Southampton »een gulden."

Artikel 2.

De bepaling van dit besluit wordt voor de eerste maal toegepast op de brieven, welke met de Indische landpost in de maand September aanstaande, over en weder in de aangewezene rigting verzonden worden.

Onze Ministers van Financien en van Kolonien zijn belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, den 23sten Augustus 1861.
WILLEM.

De Minister van Financien,
VAN TETS.
De Minister van Kolonien,
J. LOUDON.

Accordeert met deszelfs origineel:
De Secretaris Generaal bij het Ministerie van Kolonien,
FRITZ.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, (den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord), dat deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie worde geplaatst, en dat daarvan voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving van het bovenstaande Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 2den November 1861.

L. A. J. W. SLOET.

De Algemeene Secretaris,

A LOUDON.

(Staatsblad no. 107.)

EXTRACTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den 4den November* 1861. (No. 2).

(Staatsblad no. 108)

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien, van 6 September 1861, litt. C, no. 21/1063.

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging des Konings te bepalen, dat

I. éens vrij transport naar Nederland wordt toegestaan aan alle in Nederlandsch-Indie gepasporteerde militairen beneden den rang van officier, die buiten die bezittingen voor de militaire dienst aangenomen en voor rekening van den lande derwaarts vertrokken zijn, onverschillig of zij zich, na het verlaten van de dienst, aldaar kort of lang en in of buiten 's lands dienst blijven ophouden.

II. dat transport ook in voorkomende gevallen wordt verleend aan in Nederlandsch-Indie aangenomen militairen, die aldaar niet te huis behooren, wanneer ook deze na het verlaten van de militaire dienst niet terstond uit de kolonie wenschen te vertrekken.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

BUITENZORG, den 5den November 1861. (No. 28).

(Staatsblad no. 139.)

Gelet, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan;

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: De hoofden van gewestelijk bestuur op Java bevoegd te verklaren, om, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal, aan Nederlanders en vreemdelingen, in Nederlandsch-Indie ter inwoning toegelaten, passen uit te reiken tot het doen eener reis in de residentien Soerakarta en Djokjokarta, onder voorwaarde evenwel, dat zoodanige ingezetenen ter goeder naam en faam bekend staan, en de residenten van Soerakarta en Djokjokarta tegen hunne tijdelijke toelating in die gewesten geen bezwaar hebben.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

Civiel Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten kommies bij de directie der producten en civiele magasijnen C. A. van Dinter.

Geschorst:

In de uitoefening zijner functiën, de kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures A. Th. H. L. Raaff.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de ambtenaar op non-activiteit mr. H. J. W. van Lawick van Pabst, laatstelijk resident van Rembang.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewezen cipier der gevangenis, tevens sergeant en instructeur bij het korps gewapende policiedienaren te Benkoelen J. Caton.

Eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de tweede kommies bij de directie der producten en civiele magazijnen J. H. du Puij.

Ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, van de waarneming der betrekking van adsistent-resident der afdeeling Amonthaij (residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo), de kapitein der infanterie H. W. van Oijen.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van adsistent-resident van de afdeeling Amonthaij (residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo), de majoor der infanterie A. de Veer de Rochemont, thans reeds als zoodanig fungerende.

Benoemd:

Tot kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Probolingo, de kommies kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia H. Schouten.

Tot boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia, de adjunct boekhouder bij denzelven C. Willems.

Tot griffier bij den raad van justitie te Makasser, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië mr. C. Visser.

BIJ DE ALGEMEENE REKENKAMER.

Ontslagen:

Eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de derde kommies J. P. C. van der Mark.

Benoemd:

Tot tweeden kommies, de derde kommies bij die kamer F. W. C. Gnise.

Tot derden kommies, de eerste klerk bij die kamer L. C. Mutter.

Tot archivarius, de eerste klerk bij die kamer C. F. Fisser.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PATI, VOOR DE ZAKEN TE JAPARA.

Ontslagen:

Eervol, uithoofde van vertrek, als leden, G. M. W. van der Kaa en Th. F. Boerlage, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hen bewezen diensten.

Benoemd:

Tot leden, A. Tannaij, adsistent-resident van Japara en A. A. Boers, kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur der Moluksche eilanden,

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE AMBOINA,

Is ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid, mr. L. Hovij, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezen diensten.

Is benoemd:

Tot lid, mr. R. van Goens, president van den raad van justitie aldaar.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen.

Door den Directeur van Financien gedurende de maand Sepember 1861.

Benoemd:

Tot eerste klerken bij de directie van financien, de klerken bij die directie R. J. Scipio en C. W. W. Mol.

Door den Directeur der Producten en Civiele Magazijnen, gedurende de maanden September en October 1861.

BIJ DE AFDEELING TELEGRAFIE.

Benoemd:

Tot telegrafist der derde klasse, de leerling-telegrafist J. C. Lammerding, en als zoodanig overgeplaatst van het telegraafkantoor te Magelang naar dat te Batavia.

Tot leerlingen-telegrafisten W. B. H. Fransz, klerk op het kantoor van den adsistent-resident van Grissee en J. D. van Parére, klerk op het bureau van den adsistent-resident van Buitenzorg, met bepaling dat zij voorloopig werkzaam zullen zijn op het telegraaf-kantoor te Weltevreden.

Overgeplaatst.

Van het telegraaf-kantoor te Weltevreden naar dat te Soerabaija, de leerling-telegrafist J. G. Dobbert.

Van het telegraaf-kantoor te Batavia naar dat te Weltevreden, de waarnemende telegrafist der tweede klasse J. Brondsema.

Van het telegraaf-kantoor te Weltevreden:
naar dat te Batavia, de waarnemende telegrafist der tweede klasse G. W. Pistorius;
naar dat te Bandoug, de leerling telegrafist F. Steinfort,
naar dat te Samarang, de leerling telegrafist J. M. Rust; en
naar dat te Magelang, de leerling telegrafisten W. M. Lijder en C. Leijdenroth.

Door den Resident van Soerabaija gedurende de maand October 1861.

Benoemd:

Tot eersten klerk, tevens griffier bij den landraad te Modjokerto, L. W. ten Cate, laatst élève opzigter bij de burgerlijke openbare werken.

Schutterijen, enz.

Benoemd:

BIJ DE SAMARANGSCHE SCHUTTERIJ.

Tot tweeden luitenant bij de kompagnie Mooren, de sergeant Mohamat bin Hadji Kalipa, van het korps.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland aan den kapitein der infanterie H. Termijtelen,

Overgeplaatst:

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Bij het garnizoens-hospitaal te Djokjokarta, de officier van gezondheid der derde klasse J. F. H. Hartsteen, thans bij het garnizoen te Samarang.

Marine Departement.

Door den Chef der Gouvernements Marine zijn gedurende de maand October 1861, *de volgende beschikkingen genomen.*

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, de eerste stuurman werkzaam aan het bureau G. W. Lisanders.

Benoemd:

Tot eersten stuurman werkzaam op het bureau R. G. Brummer.

Tot eersten stuurman bij de dienst G. C. van Gogh, laatstelijk eerste stuurman bij de koopvaardij.

Bevorderd:

Tot tweeden stuurman, de derde stuurman W. J. van Santen.

ADVERTENTIEN.

Oproeping van Debiteuren en Crediteuren.

In de Jav. Courant van Woensdag jl. worden opgeroepen de Debiteuren en Crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Batavia in de boedels van wijlen I. A. Martens, A. F. Vathouer, H. C. J. Heuskens en F. A. Schenkberg.

Door de Agenten der Sam. boedelkamer te Samarang in den boedels van wijlen den chinees Tjoea Tingsoeij, en Sinlian alias baba Senen.

Door de executrice te Samarang in den boedel van wijlen G. W. ten Cate.

Door de Agenten der Sumatrasche Wees- en boedelkamer te Aijer-Bangies in den boedel van wijlen Mejufvrouw S. T. A. Bär.

Door de commissarissen te Willem I in den boedel van wijlen den 1sten Luit. J. M. Wethmar.

Door de Agenten der Soerabaijasche Wees- en boedelkamer te Sidhoardjo, in den boedel van wijlen G. W. H. de Vriese.

Door de Executeuren Testamentair, in den boedel van wijlen den chinees Touw Kang Hoaij.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam, 23 September. Het schieten op gekroonde hoofden schijnt aanstekend te zijn. Naauwelijks is de moordaanslag op den koning van Pruissen eenigzins op den achtergrond geraakt, of de telegraaf brengt uit Athene de tijding dat een jong mensch van 17 jaren een pistool op de koningin van Griekenland gelost heeft, gelukkig zonder haar te treffen. Volgens eene andere lezing zou het vuurwapen niet zijn afgegaan. De koningin die voor geen klein gerucht vervaard is, bleef bedaard en was zoo weinig geschokt door deze gebeurtenis, dat zij daags daarna een bezoek in de arsenalen afgelegd heeft.

Tot dusverre zijn geen nadere bijzonderheden omtrent dit betreurenswaardig feit bekend geworden; alleen verneemt men, dat de schuldige verklaard heeft geen medepligtigen te hebben.

Anders is er sedert ons vorig nommer op politiek terrein niet veel bijzonders voorgevallen. De Italiaansche zaak blijft zoo als zij sedert eenige weken was; want dat het in het Napelsche door kracht van wapenen iets rustiger geworden is kan in de hoofdzaak weinig of geen verandering maken, gezwegen, dat altijd nog zal moeten blijken, of die verbetering van duur is.

Er wordt wel veel gesproken over en gegist naar de tegenwoordige politiek van keizer Napoleon, ten opzigte van de Romeinsche kwestie, maar het einde van alles is, dat niemand dit raadsel weet op de lossen. Dezer dagen gaf de Parijsche *Patrie* een artikel ten beste, waarin niet onduidelijk werd te verstaan gegeven, dat Frankrijk voor de ontruiming van Rome op waarborgen en eene vergoeding van grondgebied aanspraak heeft. Natuurlijk baarde dit artikel vrij wat opzien, meer dan de Fransche regering lief was, die zich dan ook haastte om dit artikel te laten bestrijden door twee andere officieuse dagbladen, den *Pays* en den *Constitutionnel*. De laatste vooral heeft duchtig van leer getrokken en tegen de *Patrie* beweerd, dat Frankrijk de onbaatzuchtigste mogendheid van de wereld is; dat Frankrijk zich zijne diensten niet laat betalen en geen loon wacht voor hetgeen het aan Italie heeft gedaan. Het blad ging zelfs zoo ver van te verklaren, dat de Italianen hunne zaken onder elkander moeten regelen en dat Frankrijk weer over de Alpen zou trekken, zoo Oostenrijk den Mincio en de Po mogt passeren. Brengt men hiermede in verband eene andere verklaring, mede in een der half-officiele dagbladen voorkomende, namelijk, dat keizer Napoleon het grondgebied van den H. Petrus zal blijven beschermen en dat de *Patrie* nu weer een artikel vol sympathie voor Italie ten beste gegeven heeft, dan weet men niet, wat van zulk een hinken op twee gedachten te denken zij. Zooveel alleen is zeker, dat de Franschen nog aan geen ontruiming van Rome denken, en dat Engeland zelfs aan den heer Ricasoli heeft geraden geduld te hebben en vooral om geen gevolg te geven aan zijn voornemen, om den paus een ultimatum te laten toekomen.

De koning van Pruissen wordt den 5den October te Compiègne verwacht. Het is voor de Fransche diplomatie een belangrijk succes, dat zij over de aarzeling en den tegenstand van koning Wilhelm heeft gezegepraald en hem, in weerwil van Engelands oppositie en Duitschlands bezwaren, heeft doen besluiten om gevolg te geven aan den wensch des keizers, tot een bezoek daar te lande. In de politieke en vooral in de diplomatieke kringen te Parijs vraagt men thans met de meeste belangstelling, welke gevolgen uit die bijeenkomst zullen voortvloeijen. Zal de keizer er in slagen om koning Wilhelm in zijne plannen en inzigten te doen deelen, of zal zijn koninklijke gast zich daartoe ongezind betoonen? Het spreekt van zelf, dat in dit laatste geval de spanning die men sedert eenigen tijd tusschen het kabinet der Tuillerien en dat van Berlijn heeft kunnen opmerken, niet verbeteren zou en dat later geen der Duitsche vorsten geneigd zou zijn het den keizer te vergeven, dat hij pogingen heeft in het werk gesteld, die bepaaldelijk in hun nadeel waren. Doch gesteld eens, dat de keizer er integendeel in slaagt om den koning tot zijne inzigten over te halen, wat dan? In dit geval zou uit de bijeenkomst waarschijnlijk, zoo al geen Europesche oorlog, dan toch voor Duitschland eene verwarring en onderlinge tweedragt voortvloeijen, welke in Europa eene langdurige agitatie zou ten gevolge hebben. Trouwens vrede binnen en beweging buiten Frankrijk ligt wel in de bedoelingen der Napoleontische politiek.

In Oostenrijk blijft het bij het oude. De prins primaat van Hongarije is dezer dagen te Weenen geweest, maar zonder den keizer te spreken. Het doel van zijne komst was, zoo men zegt, om op eene spoedige bijeenroeping van een nieuwen Hongaarschen landdag aan te dringen. Dit zal dan ook plaats hebben. Sommigen meenen, dat de regering geneigd is nieuwe concessien aan de Hongaren te doen, omdat zij ook te worstelen zal hebben met de nationale beweging in Zevenbergen, waar de landdag nu ook is bijeengeroepen. Men moet hierbij wel in het oog houden, dat dit Zevenbergen, 't geen met zijne gemengde bevolking van Duitschers, Hongaren, Szechen en Roumanen eene vereeniging met Hongarije wenscht, door het bureaucratisch absolutis

mus onder de vorige ministerien veel te lijden heeft gehad. Als een bewijs, hoe groot de antipathie in sommige deelen des rijks tegen de Duitschers is, moge dienen, dat de gemeenteraad van Praag, waar veel Duitschers gevestigd zijn, besloten heeft om de Boheemsche leerwijs op alle stadsscholen in te voeren; een verzoek om ten minste enkele Duitsche scholen te laten bestaan, werd geweigerd. Dat dit te Weenen geen aangenamen indruk heeft gemaakt, spreekt van zelf. Overigens heeft eene commissie uit de tweede kamer van den rijksdag een ontwerp van wet op de persoonlijke vrijheid ontworpen, dat zeer liberaal is uitgevallen, alsmede een ontwerp op de uitoefening der openbare eeredienst, dat mede van vrijzinnige denkbeelden getuigt. Ten slotte zij hier nog aangestipt, dat de *Weener Presse* onlangs het denkbeeld heeft geopperd, dat de regering zich met Italie maar moest verzoenen. Die raad heeft evenwel niet veel bijval gevonden en de organen der regering haastten zich, de *Presse* daarvoor duchtig te lijf te gaan en verklaarden, dat die raad als de persoonlijke meening van een der redacteurs der *Presse* beschouwd moest worden.

Volgens berigten uit de Herzegowina hebben de vijandelijkheden tusschen de troepen van Omer-pacha en de Montenegrijnen den 3den dezer een aanvang genomen. De basis der operatien van het Turksche leger, dat uit 28,000 nizams en bachi-boujoucks bestaat, is gelegen in het midden van den weg van Trebinje naar Gazko. Volgens de getroffen schikkingen opereert Derwisch-pacha tegen Piva en Drobnjaki; Osman-pacha tegen Kolasin, om een verbinding van de Serviers met de Montenegrijnen te beletten, terwijl Mehemed-pacha de reserves te Trebinje kommandeert, waar ook het hoofdkwartier van Omer-pacha gevestigd is. De Montenegrijnen van hunne zijde zitten ook niet stil en hebben voorloopig een cordon langs hunne geheele grens getrokken. Op bevel van prins Nikolaas zijn al de Montenegrijnen tegen den 1sten September onder de wapenen geroepen. Tot opperbevelhebber van het observatiekorps tegen de Herzegowina werd de woiwood Peter Stefanow benoemd; prins Nikolaas, vergezeld van al de vreemde vertegenwoordigers, zal zich naar het kamp begeven. De linkervleugel bestaat uit de divisien van Grahow tot Niksich, de regtervleugel uit die van Zupa tot Vasojevici onder kommando van den bekende Eovica Cerovic. Het centrum van de Montenegrijnsche armee zal uit de divisien van Tilipow en Rakow zijn zamengesteld. Langs de Albaneesche grenzen zal een Zuidelijk legerkorps, onder bevel van den serdar Boscovic, geposteerd worden. Komen de Turken in aanraking met het Montenegrijnsche leger, dan vangt de oorlog in allen ernst aan, zonder dat het einde er van nog vooruit te zien is.

In Pruissen heerscht groote beweging voor de verkiezingen en ook voor het krooningsfeest, dat in October zal plaats hebben. Voor de verkiezingen heeft de conservative partij een programma bekend gemaakt, waarin gezegd wordt, dat de vertegenwoordigers moeten zijn voorstanders van het persoonlijke koningschap bij de gratie Gods en niet bij de gratie der grondwet, voorstanders van het kerkelijk huwelijk, van eene Christelijke school en van eene Christelijke overheid.

Overigens wint de beweging ten behoeve van eene nieuwe Duitsche vloot, onder het toezigt van Pruissen, meer en meer veld. Overal vormen zich commissien om gelden bijeen te brengen en de pogingen dier commissien worden in het algemeen met een goed gevolg bekroond.

Den 9den dezer is te Munchen eene bijeenkomst geopend van afgevaardigden der R. K. vereenigingen in Duitschland, die ook werd bijgewoond door den wijbisschop Vaudry uit Keulen, en drie dagen duurde. Er werd veel gesproken over de zendingszaak, Christelijke liefdadigheid, Christelijke kunst, Christelijke wetenschap en drukpers, enz. Ook werd er besloten, dat de Pius-vereenigingen in Duitschland zich mede zullen hebben bezig te houden met de groote Duitsche nationale zaak" en daarbij hand in hand zullen hebben te gaan met de conservative Protestanten. Bij het einde der derde en laatste vergadering verklaarde de bekende dr. Döllinger zich onder oorverdoovende toejuiching voor de onvoorwaardelijke instandhouding van 's pausen wereldlijke magt te Rome, het erfgoed van den H. Petrus. De volgende bijeenkomst, in September 1862, heeft plaats te Aken.

Denzelfden dag werd te Stuttgard het 4de congres van Duitsche staathuishoudkundigen geopend. Het aantal der opgekomen leden bedroeg ruim 250, waaronder N.-Duitschland sterk was vertegenwoordigd. Bij die vergadering kwam o. a. in eene zeer belangrijke verhandeling van Otto Michaëlis, waarin wordt aangetoond, dat het weigeren van concessie voor den aanleg van evenwijdig loopende spoorweglijnen in strijd is met gezonde beginselen van staathuishoudkunde en alzoo nadeelig voor het algemeen belang, zijnde het alzoo de pligt der regeringen, den aanleg van concurrerende lijnen in de hand te werken, ter bevordering van de communicatie, en dit laatste niet alleen door het bevorderen en ondersteunen van den aanleg van spoorwegen, maar ook van kanalen, het afschaffen van in- en doorvoerregten, tollen, enz. Er werden onderscheidene belangrijke onderwerpen behandeld. Met groote meerderheid is voorts besloten tot algemeene deelneming der Duitsche industrie aan de wereldtentoonstelling te Londen.

De berigten uit Polen luiden sedert eenige dagen weer ongunstig. Niet dat het den generaal Lambert, den nieuwen stadhouder, aan goede voornemens ontbreekt, maar zijne maatregelen worden eensdeels verlamd door de mannen die onder hem of hem ter zijde staan, en anderdeels weet hij dikwijls zelf niet welke partij te kiezen, daar de regering te St. Petersburg nog tot geen bepaald stelsel schijnt te zijn gekomen. Hoe dit zij, het is ontegenzeggelijk dat de spanning toeneemt. Ten bewijze daarvan kunnen twee documenten dienen die van de bevolking zijn uitgegaan. Het eerste is gerigt tot de geestelijkheid en heeft de strekking haar aan te sporen om door alle mogelijke middelen de leiding van het openbaar onderwijs in handen te nemen, daar de zaak der onafhankelijkheid en der godsdienst hierbij slechts winnen kan. Het andere stuk is eene aanmaning aan alle godsdienstige, zoowel Israelitische als Katholieke vereenigingen, aan alle kapittels, letterkundige genootschappen, industrieele en commercieele ligchamen, enz. van de gezamenlijke provincien van het vroegere koningrijk Polen, om hunne vertegenwoordigers den 20en October af te vaardigen naar Horoulo, tot het palatinaat van Lublin behoorende, ten einde aldaar den 400sten verjaardag te vieren van de gedenkwaardige zitting des Lublinschen landdags waarin de definitive vereeniging van Polen met Litthauen geproclameerd werd.

Uit Krakau is weer eene depeche met berigten uit Rusland ontvangen, die wij slechts met uitdrukkelijke vermelding van reserve mededeelen. De onlusten onder de Russische boeren — zoo heet het — verspreiden zich al meer en meer. Reeds meer dan 40 gouvernementen zijn gereed om in opstand te komen, en eenige adelijke grondbezitters zijn gevallen als slagtoffers van de bloedige wraak hunner voormalige lijfeigenen.

Het Deensche kabinet heeft eene gewigtige wijziging ondergaan. De heer Orla Lehmann namelijk heeft zich met de portefeuille van justitie belast. Wij noemden die wijziging gunstig, omdat de heer Lehmann in Denemarken de partij vertegenwoordigt, die het denkbeeld van de eenheid des rijks, zoo als die door al de laatste ministerien begrepen werd, niet toegedaan is. Hij is een voorstander van de autonomie van Holstein, waarin hij meer heil voor Denemarken ziet, dan in eene naauwe vereeniging tusschen beide landen, omdat Denemarken daardoor geheel onafhankelijk wordt van Duitschland. Alleen Sleeswijk wil hij met Denemarken vereenigd zien. Zooveel is zeker, dat door eene zoodanige politiek aan Duitschland elk voorwendsel tot tusschenkomst zou benomen worden.

De berigten uit Noord-America hangen een treurig tafereel op van de gedrukte stemming, die bij de bevolking bestaat, ten gevolge van de willekeurige maatregelen der regering te Washington. De persoonlijke vrijheid bestaat er niet langer, zij heeft opgehouden in het land, waar die vrijheid zoo oud is als de staat. Wie maar eenigzins verdacht is of afwijkt van de formaliteiten, op welken grond ook, wordt gearresteerd. Dit lot is b. v. ook ten deel gevallen aan de mayor van Washington, niet omdat hij verdacht werd van eenige verstandhouding met het Zuiden; integendeel, aan zijne goede gezindheid twijfelde niemand; maar als lid van het comitté van policie weigerde hij den eed van trouw aan Unie te vernieuwen, eenvoudig, omdat hij als mayor per se lid van dat comitté zijnde, niet inzag waarom hij, na den eed als mayor reeds afgelegd te hebben, thans nog een tweeden eed moest zweren. Die tegenwerping echter mogt niet baten. Ook in andere opzigten doen de tijdingen zien, dat de toestand weinig verschilt van een staat van beleg. — In Virginie zijn door de bondstroepen reeds meer dan 5000 slaven verbeurd verklaard, krachtens de door het congres goedgekeurde bill. Overigens heeft er nog geen beslissend treffen tusschen de bondstroepen en de separatisten plaats gehad. Eerstgenoemden hebben fort Hatteras, eene niet onbelangrijke positie in Noord-Carolina, genomen.

Er zijn nadere tijdingen ontvangen omtrent den stand van zaken op het eiland Madagaskar. Daarin wordt medegedeeld, dat de koningin Ranatalo op het uiterste lag en dat er, met het oog op de troonsopvolging, wel eenige naijver bestaat tusschen de Franschen en Engelschen, daar Frankrijk bepaaldelijk haar zoon Rakato in bescherming neemt, terwijl Engeland liever een ander harer bloedverwanten op den troon wilde zien. Wat prins Rakato betreft, zoo beweert men dat het in de rigting zijner politiek ligt, Madagaskar voor alle Europeanen open te stellen. Intusschen is het wel te verwachten, dat Frankrijk, hetwelk toch aldaar veel meer vasten voet heeft verkregen, alles zal aanwenden om er zich op den duur te doen gelden, daar het eiland door zijne ligging in allen gevalle van te veel gewigt is, om het belang uit het oog te verliezen, dat Frankrijk bij dat gebied heeft.

LAATSTE BERIGTEN.

Men meldt het overlijden van den President Davis der Geconfedereerde (Separatistische) staten, doch dit gerucht verdient nadere bevestiging. De Federalisten (oude Americaansche staten) hebben in westelijk Virginie eene zege behaald. De Confederalisten hebben hunne troepen doen voorwaarts rukken, en een veldslag wordt eerlang verwacht.

— De keizer van Rusland heeft bij het Americaansch Gouvernement op eene minnelijke beeindiging der slaven kwestie aangedrongen.

— Men zegt dat de Federalistische generaal Fremont is ontslagen ter zake zijner proclamatie ten aanzien der slaven.

— De Romeinsche kwestie is nog steeds onopgelost.

— De *Great Eastern* is met schade in Cork Harbour binnen geloopen.

— Vele Fransche officieren hebben hunne diensten bij het leger der Federalisten aangeboden, doch het Gouvernement weigert de noodige authorisatie te verleenen.

— In Weenen ziet men eene politieke krisis te gemoet.

— Het verdrag tusschen Engeland, Frankrijk en Spanje, tot het openen van gecombineerde operatien in Mexico is bijna tot stand gekomen.

— De Cortes zijn tegen de volgende maand bijeen geroepen.

— Naar men verneemt hebben Frankrijk en Engeland den sultan uitgenoodigd Prins Causa's souvereiniteit over de Donau-vorstendommen te erkennen.

— In Warschau duren de stribbelingen voort.

— Te Brussel heeft eene algemeen vrijhandels-congres plaats gehad.

— Het bezoek van den koning van Pruissen aan den Franschen keizer is officieel vastgesteld op den zesden Oct. De koning der Nederlanden wordt den 12den verwacht.

— Het gerucht zegt, dat de koning van Denemarken den koning van Zweden tot zijn erfgenaam benoemen wil. Engeland en Rusland verzetten zich daartegen.

— De student die een aanslag gedaan heeft op het leven van den koning van Pruissen is veroordeeld tot 20 jaren gevangenisstraf. Een ander student heeft, doch gelukkig zonder gevolg, gepoogd de koningin van Griekenland van het leven te berooven.

POLITIEK OVERZIGT.

De Kamers zijn geopend en dientengevolge begint weder leven in onze politiek te komen. De regering schijnt zich intusschen nog zeer op den achtergrond te houden. De troonrede althans was volkomen kleurloos. Men schijnt voorbedachtelijk iedere uitdrukking vermeden te hebben, waaruit eenige politieke strekking kon blijken. Vooral was dit bij de zinsneden omtrent de kolonien het geval, waarbij slechts kortaf van de aanbieding der emancipatie-wet voor West-Indie en de aanbieding van nog andere wetten gesproken wordt. De troonrede zweeg ook van de erkenning van Italie, de waterwegen en de herziening der belastingen met het oog op de behoeften der gemeenten. Dit bleef zelfs in de eerste kamer niet onopgemerkt, die in haar adres van antwoord, dat gewoonlijk slechts een weerklank van de troonrede is, toch op de verbetering der waterwegen wees. Bij de discussien over dit adres is ook de erkenning van Italie ter sprake gekomen. De minister van buitenlandsche zaken heeft verklaard, dat de regering den titel van koning van Italie door het parlement te Turin aan Victor Emanuel gegeven, heeft erkend; maar daarvan niet in de troonrede heeft gewaagd, omdat die erkenning uit verschillende oogpunten beoordeeld is en zij alles heeft willen vermijden, wat haar voor velen en kwetsend kon maken. Ten aanzien van de kolonien heeft de minister van dat departement medegedeeld, dat de wet op de emancipatie der slaven in West-Indie reeds in de volgende week bij den raad van state overgebragt zal worden en slechts van deze wet in de troonrede gewaagd is, omdat zij eene geheele hervorming in de West Indische maatschappij zal brengen, terwijl de overige slechts van administratieven aard zijn. Daarenboven wilde hij geene beloften doen, die hij niet zeker was te zullen kunnen volbrengen. Hij deelde intusschen den stand der zaak mede: de wijziging der Indische tarieven is gereed en bestemd om aan de kamers van koophandel te worden verzonden; aan het ontwerp op de comptabiliteit moet de laatste hand worden gelegd; de wet op de uitgifte der cultuurcontracten is in behandeling, maar daarvoor zijn nog eenige inlichtingen van het Indisch bestuur noodig; het ontwerp op de Indische drukpers is ook onder handen. Hij kan echter de verzekering niet geven, dat al deze ontwerpen nog in deze zitting zullen worden aangeboden. Voor het overige waren de debatten over het adres van antwoord in de eerste kamer niet levendig. Of het in de tweede zoo zijn zal, betwijfelen wij, indien het althans waar is, wat de *Union* dezer dagen mededeelde, dat de erkenning van Victor Emanuel van zekere reserves vergezeld is gegaan. Dat blad zegt, dat in de circulaire waarin de regering aan hare diplomatieke agenten van de erkenning kennis heeft gegeven, zoo niet woordelijk, althans in hoofdzaak het volgende voorkomt: »dat de koning besloten heeft, aan koning Victor Emanuel den titel van koning van Italie toe te kennen, uit aanmerking der handelsbelangen, die reeds de nadeelen begonnen te ondervinden van de stoornis der diplomatieke betrekkingen. De circulaire zou er bij voegen: »Wij hebben evenwel gezorgd dat ten aanzien van ons oordeel over de staatkunde van het Turinsche kabinet, ons eene volledige vrijheid bleef voorbehouden, daar wij het feit, welks erkenning men ons vroeg, afscheiden van de oorzaken, die daartoe geleid hebben en van de gevolgen, die er verder uit zouden kunnen voortvloeijen. Terwijl zij zoude eindigen: Wij wenschen vooral dat men wel in het oog houde, dat wij, met de erkenning van dien nieuwen titel, niets wilden verrigten, wat de gevoeligheid der regeringen, wier belangen verbonden zijn aan de Italiaansche kwestie, zou kunnen kwetsen. Wij wenschen niet verder te gaan dan de feiten, en willen door onze erkenning uit een zedelijk oogpunt geen regten krenken, die wij geroepen zijn noch te bestrijden, noch te verdedigen, en die wij niet willen miskennen."

Men weet dat de heer van Bosse benoemd is tot lid der commissie voor de spoorwegen. De leden dier commissie heben eene toelage van rijkswege. Daardoor is de vraag ontstaan of de heer van Bosse zich aan eene herkiezing moet onderwerpen. Er werd wel van verschillende zijden verzekerd dat de benoeming was geschied zonder bezwaar van 's rijks schatkist, maar uit het officieele berigt in de *Staatscourant* bleek daarvan niets. Thans leest men post alia in den brief van den minister van binnenlandsche zaken voorkomende in No 25 der officieele uitgaven van wetten, besluiten, enz. betreffende de spoorwegen en gerigt aan de commissie voor de staatsspoorwegen:

Tevens heb ik de eer de commissie mede te deelen, dat het Z. M. mede heeft behaagd, bij besluit van 17 Aug. ll. No. 50, waarvan een afschrift hiernevens gaat, met wijziging in zoo ver van art 1 van het kon. besluit van 24 Aug. 1860 No. 51, te bepalen, dat de commissie zal bestaan uit hoogstens vier leden, buiten bezwaar van 's rijks schatkist, te benoemen den heer mr P. P. van Bosse, lid van de tweede kamer der staten-generaal.

De Minister van Buitenlandsche zaken,
(get.) S. VAN HEEMSTRA.

TROONREDE,

ter opening der vergadering van de Staten-Generaal, op Maandag 16 September.

Vereenigde Zitting der beide Kamers.

De heer mr. *J. A. Philipse*, die den voorzittersstoel bekleedt, opent, nadat de leden der beide kamers zich in de zaal bestemd voor de vergaderingen van de tweede kamer vereenigd hebben, tegen half een ure de vergadering, en laat een koninklijk besluit van den 4den September jl., houdende zijne benoeming tot *Voorzitter* der eerste kamer gedurende dit zittingjaar der staten-generaal, door den griffier dier kamer voorlezen.

De *Voorzitter*, aan wien ten gevolge, overeenkomstig

het voorschrift van art. 105 de grondwet, het bestuur der vergadering is opgedragen, benoemt eene kommissie van acht leden, die Z. M. den koning bij Hoogstdeszelfs aankomst in het gebouw der staten-generaal ontvangen en in- en uitgeleide doen zal.

De ministers, hoofden van ministerieele departementen, de kanselier der orden en de leden van den raad van state, vervoegen zich ten een ure in de vergaderzaal.

Z. M. de koning, die zich op de in het programma voor de opening zitting omschreven wijze naar het gebouw der staten-generaal begeven heeft, wordt, na een kort tijdsverloop aldaar aangekomen, ter vergaderzaal binnengeleid.

Z. M. de koning plaatst zich op den troon en houdt de navolgende openingsrede:

Mijne Heeren!

»Dankbaar erken Ik het voorregt, bij de opening van deze vergadering, wederom tot gunstige mededeelingen omtrent de aangelegenheden van het vaderland in staat te zijn. — Wel hebben in den laatsten winter eenige provincien de noodlottige gevolgen van ijsgang en overstrooming ondervonden, en hoog steeg de nood in de geteisterde streken, doch de zucht om wèl te doen, aan het Nederlandsche volk zoo eigen, en de menschlievende belangstelling, zoo in als buiten Europa ondervonden, hebben veel leeds kunnen verzachten en tot het vergoeden der geledene schade krachtig bijgedragen. Ik stel die uitnemende bewijzen van hulpvaardigheid en menschenmin op hoogen prijs en voel Mij gedrongen, dit ook bij deze gelegenheid openlijk uit te spreken.

»Het is Mij aangenaam te kunnen verklaren, dat de betrekkingen van Nederland met de andere mogendheden op den meest gewenschten voet blijven. Met Belgie is eene overeenkomst tot stand gekomen, waardoor de wateraftappingen uit de Maas aan eene billijke regeling worden onderworpen. Door de opheffing van belemmerende formaliteiten wordt, ook hier te lande, getracht het internationaal verkeer te bevorderen.

»Ik verheug Mij, dat de zee- en landmagt zich bij voortduring door een uitmuntenden geest onderscheiden, en met ijver voortgaan zich voor hare gewigtige roeping te bekwamen. — De middelen door U verleend, om de weerbaarheid des lands te versterken, worden met de meeste zorg aangewend. — Na de aanneming der wet op de Nationale Militie houdt men zich bezig met de zamenstelling van de wet op de schutterijen.

»De toestand onzer overzeesche bezittingen is over het algemeen gunstig. Enkele gewesten werden door hevige rampen getroffen. Vele menschenlevens gingen daarbij verloren. Ook bij die gelegenheid is het op nieuw gebleken, hoezeer de band van wederkeerige belangstelling Nederland met zijne kolonien vereenigt. Het is te betreuren, dat de opstand in de Zuid-en Oosterafdeeling van Borneo nog niet onderdrukt is, en inspanning van krachten blijft vorderen. Wanneer Ik echter let op de vernieuwde blijken van dapperheid en trouw door de zee- en landmagt gegeven, mag Ik de toekomst met vertrouwen te gemoet zien.

»Voor de West-Indische kolonien blijft de opheffing der slavernij eene zaak van hoog gewigt; het ontwerp daartoe betrekkelijk zal weldra aan uwe overwegingen worden onderworpen. Ook andere wetsontwerpen, de kolonien betreffende, zullen worden aangeboden.

»Wanneer Ik verder het oog sla op de binnenlandsche aangelegenheden, dan geven ook deze in vele opzigten stof tot tevredenheid.

»Ofschoon de toestand van den scheepsbouw nog niet is verbeterd, is het getal schepen in de vaart niet afgenomen. De scheepvaart bleef op dezelfde hoogte, de in-, uit- en doorvoer neemt gedurig toe, alhoewel voor het tegenwoordige de verwikkelingen in Noord-America daarop ongunstigen invloed uitoefenen.

»De ontwerpen der geneeskundige wetten zijn gereed en zullen weldra bij Uwe vergadering worden ingediend.

»Met uitzondering van een algemeen en belangrijk voedingsmiddel, geeft de oogst bevredigende uitkomsten.

»De overweging van het gewigtig onderwerp van de afkoopbaarstelling der tienden heeft tot eene voordragt van wet geleid, die eerlang Uwer vergadering zal worden aangeboden.

»Kunsten en wetenschappen blijven bloeijen. De onlangs in Noordholland gehouden tentoonstelling heeft sprekende bewijzen gegeven van vorderingen in de nijverheid.

»De werking der wet op het lager onderwijs geeft gunstige uitkomsten.

»De regeling van het middelbaar onderwijs wordt in gereedheid gebragt.

»Het is Mij aangenaam te kunnen mededeelen, dat de veelvuldige voorbereidende werkzaamheden voor den aanleg van spoorwegen thans zooverre gevorderd zijn, dat zij eene onvertraagde uitvoering doen verwachten. Van het meerendeel der lijnen is de rigting reeds aangewezen. Met enkele kunstwerken zal eerlang een aanvang worden gemaakt. Het laat zich aanzien, dat, zonder onverhoopte belemmering een aanzienlijk deel dier werken in het aanstaande jaar tot stand zal komen.

»Het kan geene bevreemding wekken, dat de belangrijke dijkbreuken buitengewone uitgaven zullen vorderen. Zoo ter voorziening hierin, als ter tegemoetkoming van de dijkdistricten, zullen U voorstellen gedaan worden.

»De inachtneming der grondwettige verhouding tusschen kerk en staat blijft een onderwerp Mijner zorgen. Een wetsontwerp tot opheffing der staats-collatien in de Hervormde kerk zal aan Uwe overwegingen worden voorgesteld, en even zoo een ontwerp betreffende de kerkelijke pensioenen.

»Voordragten van wet tot uitvoering der nieuwe regterlijke inrigting worden voorbereid. — Reeds naderen de ontwerpen van een nieuw wetboek van strafvordering en van eene nieuwe regterlijke indeeling des rijks hunne voltooijing. Het tijdstip intusschen, waarop de eerst in de maand Mei van dit jaar, door de wetgevende magt vastgestelde regterlijke inrigting zou moeten in werking komen, zal nadere regeling behoeven.

De staat van 's rijks finantien is bij voortduring over het algemeen gunstig te noemen. Terwijl elders de omstandigheden het aangaan van geldleeningen hebben noodzakelijk gemaakt, mogten Wij op den weg van schulddelging voortgaan.

»De opbrengst der middelen was voldoende.

»Eerlang zal een wets-ontwerp op het beheer der kroondomeinen aan Uwe beoordeeling onderworpen worden.

»Ook de herziening van het tarief van in- en uitgaande regten zal op nieuw in deze zitting worden voorgebragt.

»Vele en belangrijke onderwerpen wachten alzoo Uwe beraadslagingen. — Gewigtig is wederom de taak, die gij te vervullen hebt.

»Eén zij en blijve daarbij aller doel; de bevordering der ware belangen van het dierbaar vaderland.

»Moge daartoe Gods onmisbare zegen op Uwe overleggingen rusten!

»Ik verklaar de gewone vergadering der Staten-Generaal geopend."

Z. M. de koning verlaat na het uitspreken dezer troonrede, begeleid door de commissie, de vergaderzaal om zich op de bepaalde wijze naar het koninklijk paleis terug te begeven.

»De *Voorzitter* sluit, nadat de leden der commissie van in- en uitgeleide in de vergaderzaal zijn teruggekeerd, de vereenigde zitting.

Z. K. H. prins Hendrik heeft den koning vergezeld en in de vergaderzaal ter linkerzijde van Z. M. plaats genomen. De schutterij van 's Gravenhage heeft bij de plegtigheid dienst gedaan.

Staten-Generaal. — Tweede Kamer.

Het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede is van den volgenden inhoud:

Sire!

1. De tweede kamer der staten-generaal acht zich gelukkig de verzekering te mogen herhalen der gevoelens van trouw en verknochtheid, die haar even als de geheele natie jegens Uwe Majesteit en het Koninklijk Huis bezielen.

2. Zware rampen, door ijsgang en overstrooming, troffen eenige provincien. Dankbaar erkennen wij de uitstekende hulpvaardigheid, daarbij zoowel door vreemdeling als landgenoot aan den dag gelegd. Het voorbeeld door Uwe Majesteit gegeven, heeft daartoe niet weinig bijgedragen en de edele zelfopffering, door haar betoond bij het bezoeken der geteisterde streken, heeft allerwege een gevoel van erkentelijkheid ingeboezemd. De band tusschen Vorst en Vorst is daardoor, zoo mogelijk, nog versterkt geworden.

3. Welkom was ons Uwe verklaring, dat de betrekkingen van Nederland met de andere mogendheden op den meest gewenschten voet blijven. Met belangstelling vernamen wij dat eene overeenkomst met Belgie tot stand is gekomen tot billijke regeling van de aftappingen uit de Maas.

De erkenning van den koning van Italië zal, hopen wij, blijken in Nederlands belang te zijn geschied.

4. De gunstige getuigenis over den geest en den ijver van de zee-en landmagt heeft onze belangstelling gewekt. Ter versterking van de weerbaarheid des lands blijft, ook na de aanneming der wet op de nationale militie, de regeling der schutterijen dringende behoefte.

5. De rampen, die Nederl. Indie, even als Nederland troffen, hebben wederkeerige hulpvaardigheid opgewekt en daardoor gestrekt om den band tusschen moederland en kolonien te versterken. Wij hopen dat de toestand der Overzeesche bezittingen al meer en meer blijken moge gunstig te zijn, en dat door den moed en de trouw van zee- en landmagt met beleid aangewend, de opstand in de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo spoedig moge worden onderdrukt.

De opheffing der slavernij in de West-Indische kolonien wordt door de menschelijkheid gebiedend gevorderd. Wij wenschen levendiglijk dat de nieuwe poging om daartoe te geraken, eindelijk met gunstigen uitslag worde bekroond.

Andere wets-ontwerpen op het koloniaal gebied, die ons worden toegezegd, zien wij met verlangen te gemoet. Wij vertrouwen, dat die betrekkelijk de regeling van het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen, der drukpers en de uitgifte van de cultuur-contracten daarbij niet zullen worden gemist.

6. Met belangstelling vernamen wij, Sire, dat de binnenlandsche aangelegenheden in vele opzigten stof tot tevredenheid geven, en dat verschillende takken van volksbestaan, hoezeer met bezwaren te kampen hebbende, bevredigende uitkomsten mogten opleveren.

7. De mededeelingen Uwer Majesteit omtrent den bloei van kunsten en wetenschappen en de vorderingen in de nijverheid, onlangs gebleken door de in Noordholland gehouden algemeene tentoonstelling waren ons aangenaam.

Ook ontvingen wij met genoegen de verzekering van de gunstige werking der wet op het lager onderwijs, en vertrouwen dat de levendige behoefte, niet alleen van de regeling van het middelbaar, maar ook van het hooger onderwijs spoedig zal kunnen worden bevredigd.

8. Verblijdend was de aankondiging Uwer Majesteit waardoor ons het uitzigt geopend werd, dat in het aanstaande jaar een aanzienlijk deel der kunstwerken voor de staatsspoorwegen tot stand zal komen. Hierdoor wordt de hoop verlevendigd, dat Nederland niet te lang van het bezit van dit noodzakelijk vervoermiddel verstoken zal blijven.

De verbetering onzer waterwegen, voor den handel eene behoefte, zal hopen wij mede tot stand kunnen worden gebragt.

9. Den gunstigen staat van 's rijks financien vernamen wij met genoegen. Wij hopen dat de wettelijke regeling van het toezigt op de geldmiddelen, zoo als de grondwet dit vordert, en de herziening van het belastingstelsel, ook in verband met de gemeente-financien niet uit het oog worden verloren.

10 De wets-ontwerpen, die door Uwe Majesteit op verschillend gebied ons worden toegezegd, zullen wij naauwgezet onderzoeken.

11. De taak die ons wacht, is wederom gewigtig. Wij zijn bereid, tot vervulling daarvan, onze beste krachten aan te wenden, overtuigd dat, bij eene gewenschte overeenstemming tusschen regering en vertegenwoordiging, daardoor het heil van Nederland zal worden bevorderd.

NEDERLAND.

(*Van den Specialen Correspondent van den Java-Bode.*)

's GRAVENHAGE, 25 September 1861.

»Er bestaat in een vergeten hoek van Europa een landje, waarvan de bevolking ter naauwernood de helft meer bedraagt dan die van Engelands hoofdstad; dat geheel en al vreemd is aan den strijd en de wisseling van meeningen aan het Europeesch statenstelsel eigen, dat den oorlog niet kent, door zijne naburen met vrede wordt gelaten, dat even weinig door omwentelingen en burgerkrijg als door buitenlandsche oorlogen wordt geteisterd en dat nogtans rijker en welvarender is dan eenige andere staat van het vasteland."

Zoo gij niet weten mogt op welken Europeschen staat die tirade betrekking heeft, de *Morning-Post*, waaraan ze ontleend is, voegt er tot toelichting bij: »Zóó is het Holland van onze dagen, ofschoon ontlaan van al zijn vroegeren roem als zeemogendheid, en beroofd van drie vierden zijner Oost-Indische bezittingen."

Wij kunnen niet zeggen dat wij zeer gevleid zijn met de wijze, waarop het bekende Engelsche orgaan aan ons land en volk herinnert, allerminst met de conclusie die het er uit afleidt, dat namelijk eene vermaagschapping van de regerende dynastiën van Engeland en Nederland eene ongerijmdheid zou zijn. In den laatsten tijd schijnt daarvan weder eenigzins sprake te zijn geweest, want Europa toont zich ook in dit opzigt eene oude dame, dat zij zich gaarne met aanstaande of vermoedelijke huwelijken bezig houdt. De *Morning-Post* heeft zich nu tot taak gesteld de publieke opinie eens voor te lichten en wie er in Europa thans nog gelooven mogt aan den invloed of de politieke beteekenis van het koningrijk der Nederlanden is in openbaren oorlog met het Engelsche blad.

In zooverre bevat het aangehaalde artikel evenwel waarheid, dat wij met het buitenland op een goeden voet staan; de laatste uitgesproken troonrede toch verzekert het ons, en een troonrede liegt niet. Nu is het ook voor een troonrede zeer gemakkelijk niet te liegen, want zij zegt ook niets. Natuurlijk bevat zij woorden, die tot volzinnen zijn opgebouwd, welke volzinnen weder in paragrafen zijn verdeeld; maar zij zegt niets wat niet algemeen bekend en banaal is, en dat men niet met stilzwijgen kan aanhooren, ja zou kunnen voorbij gegaan zijn. Toch zijn aan de zamenstelling van die troonrede meer hoofden bezig geweest dan aan eenig ander staatsstuk. Als de groote dag nadert, waarop de wetgevende kamers zullen worden geopend, noodigt elke minister zijn secretaris-generaal, elke secretaris-generaal zijne referendarissen elke referendaris zijne commiezen-chefs de bureau uit om op te geven wat naar hun oordeel aan de volksvertegenwoordiging bij die gelegenheid kan of moet worden medegedeeld. *Moet* worden medegedeeld: niets; maar *kan* worden medegedeeld: ja, omtrent deze wet, omtrent gene regeling; omtrent dit voorstel en dat plan kan wat gezegd worden en zoo komt er eene zeer lijvige troonrede in de wereld, veel te lijvig voor het doel. Dan wordt er gesnoeid en bekort, omgewerkt, zamengevoegd en eindelijk de geheele massa aan den minister-redacteur — meestal de minister van hervormde eeredienst, wiens overige ambtspligten geene belemmering door hunne drukte opleveren — toevertrouwd die er het bekende staatsstuk van maakt, hetwelk in den ministerraad nader wordt beschaafd en bewerkt.

Ziedaar de geschiedenis van de troonrede, is het wonder dat zij zoo weinig bevat; is het wonder dat zij taalkundig eene kakografie is?

Slechts drie punten er in verwierven bij de behandeling in de Tweede Kamer eenige nadere bespreking Het eerste was de erkenning van het koningrijk Italië, waarvan de Regering niet gesproken had om zelve »geen aanleiding te geven tot discussie." Een onzer dagbladen vergeleek dat verzuim en de aangegeven verklaring bij iemand die een kanon afschoot maar het met den slip van zijn jas bedekte om geen aanstoot te geven. De Tweede Kamer begreep evenwel, dat zij in haar adres van antwoord die gewigtige gebeurtenis niet onvermeld mogt laten en drukte in § 2 de hoop uit dat de erkenning van den Koning van Italië mogt blijken geschied te zijn in het belang van Nederland. De heer van Goltstein, lid der commissie van redactie voor dit adres, vroeg echter bij de openbare behandeling er van, wat de Regering bedoeld had door den *koning* van Italië en niet het *koningrijk* Italië te erkennen, waarop de Minister van buitenlandsche zaken verklaarde, dat alleen de erkenning van den *koning* was gevraagd, en dat men door de erkenning van den koning slechts zijn actueel rijk erkende, onafhankelijk van hetgeen later aan dat rijk zou kunnen worden toegevoegd. In dat opzigt blijft dus de Regering vrij. Eene andere bedenking in de kamer gemaakt, gold de wijze van erkenning. De Minister stelde dat er niet anders had plaats gehad dan bij andere gelegenheden, en ontkende dat de Italiaansche regering daaromtrent gevoelig zou zijn, wat men beweerde. Dat er geen buitengewoon gezant was gezonden als antwoord op de erkenning, zoo als men meende dat geschied moest zijn, kon ook daaraan worden toegeschreven dat de tijd daarvoor, volgens de diplomatieke usansien, nog niet dáár was.

De heer Thorbecke legde evenwel de vinger op de wond en verzocht mededeeling van de circulaire, en van eventueel meerdere bescheiden, waarbij de erkenning had plaats gehad. Die mededeeling nu weigerde de minister en in die weigering ligt, meenen wij, het bewijs, dat de erkenning niet is geschied, gelijk de Regering wel zou willen doen gelooven. Die circulaire, zal men zeggen, is geen geheim; dit is zoo, maar zoo lang de regering haar niet officieel heeft medegedeeld, kan men er zich niet op beroepen. Zie hier intusschen wat zij, volgens officieuse mededeeling, bevatten zou.

Volgens de nota, aan de Nederlandsche diplomatieke agenten toegezonden, zou de erkenning alleen het gevolg zijn van vrees voor eene belemmering der diplomatieke betrekkingen en van de nadeelen, welke daaruit voor den handel zouden voortvloeijen. De Nederlandsche Regering had zich echter voorbehouden met de grootste vrijheid de staatkunde van het Turijnsche kabinet te beoordeelen, door van het feit der erkenning de oorzaken af te scheiden, waaruit die erkenning is ontstaan en de gevolgen, welke daaruit kunnen voortspruiten. De Nederlandsche Regering wensche, dat men wel in het oog hield, dat zij door den nieuwen titel van koning Victor Emmanuel te erkennen, de regeringen niet heeft willen kwetsen, wier belangen bij het Italiaansche vraagstuk zijn betrokken, dat zij den tegenwoordigen toestand van Italie slechts heeft erkend, zonder daaraan op deze wijze eenig redelijk nadeel aan zekere regten toe te brengen, die zij evenmin is geroepen aan te tasten als te verdedigen, maar die zij niet wil miskennen.

Nu moge al wat er in dit stuk voorkomt zeer goed verklaarbaar en verdedigbaar wezen, er staat toch genoeg in om de regering van het koningrijk Italie niet hoog ingenomen te doen zijn met zoodanige erkenning. Ons gouvernement had misschien beter gedaan met eenvoudig te zeggen: wij zijn eene mogendheid van den derden rang; wij wachten tot de mogendheden van den eersten rang tot de erkenning zijn overgegaan. Of wel, maar dat ware minder diplomatisch en voorzigtig: het volk dat drie eeuwen geleden het grootsche voorbeeld gaf zich te onttrekken aan de heerschappij van een dwingeland en zelf zijn vorst koos, wiens nageslacht thans nog over dat volk den scepter voert, dat volk reikt de broederhand aan het jeugdig Italie, dat, door dezelfde beginselen geleid, zich gesteld heeft onder den vorst zijner keuze.

Maar ik herhaal: dat ware volstrekt niet diplomatisch en hoogst onvoorzigtig. Men heeft gesproken, — slechts als on dit maak ik er gewag van — dat het de koning zelf was die om redenen van staat de onvoorwaardelijke erkenning niet wilde, en het gerucht voegde er bij, dat in verband met dit besluit, Zijne Majesteit eene bijeenkomst heeft gewild met keizer Napoleon. Of dit zoo is durf ik niet verzekeren, maar wel kan ik u melden dat den 5den October de koning zich naar Parijs zal begeven en eene zamenkomst zal hebben met den keizer, welke zamenkomst ook door den koning van Belgie kan worden bijgewoond.

Het tweede punt dat bij de behandeling van het adres van antwoord op de troonrede aanleiding gaf tot wisseling van denkbeelden, betrof 3, 5 en wel de zinsnede: Wij hopen dat die (wetsontwerpen) betreffende de wet op het beheer en de verantwoording der Koloniale geldmiddelen, de drukpers en de uitgifte van kultuurcontracten zullen zijn begrepen onder de toegezegde koloniale wets-ontwerpen. De heer Duijmaer van Twist verlangde, dat ook de vrije industrie zou worden geregeld, omdat daaromtrent zoo veel verschil van meening in de toepassing van het beginsel blijkbaar, bestond, en hij herinnerde aan hetgeen onlangs in Indie had plaats gehad. De Minister deed daarvan de toezegging even als van de indiening eener wet betreffende de uitgifte der gouvernements contracten. Op de vraag van den heer Heemskerk omtrent de regeling der drukpers, zeide de Minister, dat die regeling niet alleen repressief zou zijn maar de zaak in haar geheel zou omvaten.

Het derde punt van algemeen belang eindelijk werd door den heer van Bosse aangeroerd. Het betrof, zoo als de specialiteit van dien afgevaardigde reeds vermoeden deed, de finantien: in de troonrede was de finantiele toestand gunstig genoemd, en het adres van antwoord bevatte, als weerklank, eveneens die uitdrukking. De heer van Bosse stelde echter voor dat woord *gunstig* maar weg te laten, en de kamer vereenigde zich met dat voorstel, op denzelfden grond, waarop de afgevaardigde uit Zutphen het adstrueerde. Hij wees namelijk op de rede, door den minister van finantien bij de indiening der begrooting uitgesproken, in welke rede geenszins zulk een gunstige toestand werd afgeschilderd. Ik mag van uwe ruimte niet vorderen, dat gij die geheele rede mededeelt; slechts de passage waarop de heer Bosse doelde vinde hier hare plaats.

Nadat de Minister in een overzigt getreden was van de uitkomsten van de drie laatste dienstjaren, en medegedeeld had op welke hoofdstukken en hoe groote verhoogingen er voor dit dienstjaar werden aangevraagd, waarvan de totale raming nu bedraagt *f* 84, 862, 768, 44, zeide hij:

»Doet de begrooting zich in dit opzigt min gunstig voor, het is verblijdend dat tegen de voorgestelde verhoogingen toeneming der gewone inkomsten des rijks ruimschoots opweegt.

»Die gewone inkomsten toch zijn bij eene matige raming voor 1862 gesteld op . . . . *f* 61,627,488.07
en werden voor 1861 geraamd op . . » 60,862,006.24½
dus meer voor 1862 . . *f* 765,481.82½

»De voorgedragen uitgaven zouden alzoo volledig kunnen worden gedekt door 's rijks inkomsten, bestaande uit de gewone inkomsten en de bijdragen der koloniën, indien het aan de dienst toe te voegen koloniaal batig slot van het dienstjaar 1861 slechts eenigzins overeenkwam met het cijfer der in de laatste jaren genoten batige sloten. Doch dat slot, hetwelk, op grond van berekeningen, aan het einde van April van dit jaar bij het departement van koloniën gemaakt, geacht werd *f* 12,200,000 te zullen bedragen, is in Augustus gebleken niet meer dan *f* 7,200,000 te zullen beloopen.

»De redenen dezer vermindering, in de toelichting van het ontwerp der wet op de middelen breeder ontwikkeld, zijn hoofdzakelijk daarin te zoeken, dat de tinveiling minder heeft opgebragt dan geraamd was, dat in 1861 niet zooveel koffij en suiker aan de markt kon worden gebragt als verwacht werd, en dat ter aanvulling van het geldelijk tekort in Indie veel meer wordt vereischt dan waarop was gerekend.

»Ten gevolge van het lager cijfer van het batig slot gaan de begroote uitgaven van 1862 de geraamde inkomsten met ongeveer *f* 6,300,000 te boven."

Alzoo een deficit van ruim zes millioen. Zeker geene verblijdende mededeeling. Evenwel, dat deficit is te dekken en zal ook gedekt worden uit de overschotten van vroegere dienstjaren, die, ten bedrage van bijna elf millioen, nog in de schatkist voorhanden zijn.

De minister had welligt de gansche zaak kunnen redden door ze anders in te kleeden. Hij had kunnen beweren, dat er een overschot was van ongeveer drie millioen, want dat de kosten voor den aanleg van spoorwegen behoorden onder de buitengewone uitgaven, waarvan de betaling na een zeker tijdsverloop afliep. Het resultaat ware wel hetzelfde geweest, maar de schijn zou gered zijn, en hoe weinig men ook aan schijn moge hechten, voor een minister van financien is het altijd van belang het budget te sluiten met een batig saldo.

(*Wordt vervolgd.*)

Rotterdam, 23 September. Ofschoon de herfst tot dusver over het algemeen niet ongunstig was, zijn er echter in de laatste veertien dagen zeer zware regens gevallen. De vrees dat die watermassa op den oogst en de kwaliteit der winter-aardappelen van een schadelijken invloed zou kunnen zijn, is vrij sterk. Er valt daaromtrent echter nog niets te beslissen, vermits de rooitijd naauwelijks begonnen is en de berigten die daaromtrent tot hiertoe zijn ingekomen, zijn niet bepaald ongunstig te noemen. Ook worden er van deze aardvrucht uit Engeland en Duitschland aanzienlijke hoeveelheden aangevoerd, zoodat de vrees voor dringende behoefte reeds tamelijk op den achtergrond begint te raken.

— De waterstand in onze rivieren is thans zoo laag, als in vele jaren het geval niet was. De Waal, die in den jongst verloopen winter door hare ontzettende watermassa zulke groote verwoestingen heeft aangerigt, is nu bijna in het geheel niet bevaarbaar. De kleine scheepvaart ondervindt daardoor een beduidend nadeel. Verscheidene stoombooten hebben hare beurtvaart moeten staken.

— H. M. de koningin is den 10den September met Z. K. H. prins Alexander en gevolg naar Stuttgardt vertrokken, om de viering bij te wonen van den tachtigsten verjaardag van HD. vader, den koning van Wurtemberg. Ook Z. K. H. de prins van Oranje heeft Baden-Baden verlaten, om zich ter bijwoning van hetzelfde feest naar de Wurtembergsche hoofdstad te begeven.

— Z. K. H. prins Frederik vertrok denzelfden dag naar de Pruisische Rhijnprovincie, ten einde tegenwoordig te zijn bij de herfst manoeuvres in het Pruisische legerkamp.

— Z. K. H. prins Hendrik is met zijne gemalin naar Luxemburg vertrokken en zal daar geruimen tijd vertoeven.

— H. M. de koningin-moeder, die eenige dagen in de residentie heeft doorgebragt, is naar Soestdijk teruggekeerd.

— Z. M. heeft in de orde van de Eikenkroon benoemd: tot grootofficier den generaal-majoor van het leger in Oost-Indië, buitengewoon adjudant van Z. M., C. A. de Brauw; tot kommandeur mr. D. G. A. graaf van Hogendorp, resident van Samarang, en tot ridders den 1sten luit. der kavallerie jhr. F. A. Meijer en den 1sten luit. der genie A. Baud.

— Naar wij vernemen is de heer Harders, officier-machinist, onlangs uit Japan gerepatrieerd, door Z. M. den keizer van Rusland begiftigd met de St. Stanislas-orde 3de klasse.

— Zr. Ms. stoomschip *Bromo*, onder bevel van den kapt.-luit. t/z. J. M. J. Brutel de la Rivière, zal den 1sten October a. s. zijne bestemming naar Oost-Indië opvolgen. Het état-major van dien bodem is na eene verandering thans zamengesteld als volgt: kapt.-luit. t/z. J. M. J. Brutel de la Rivière, kommandant; luit. t/z. 1ste kl. jhr M. U. Bowier, 1ste officier; luits. t/z. 2de kl., jhr. J. A. Baart de la Faille, R. J. A. Bouricius, A. J. Cosijn: adelborsten der 1ste kl: J. Vriemoet Drabbe, L. A. Walaard Sacré, F. K. Engelbrecht, F. E. C. Coster van Voorhout, H. A. Sirks, E. H. E. van Woelderen, J. P. Hooij, M. Rochussen, M. A. Medenbach, A. R. A. von Bühl en R. E. van der Loeff; offic. van gez: 2de kl.: H. van Stockum; offic. van administ. 2de kl. A. C. Ruighart; en scheepsklerk H. Kits van Heynigen.

De zeildag van de *Sindoro* is op denzelfden dag bepaald, insgelijks met bestemming naar Oost-Indie; het stoomschip *de Linge* wordt met 1 November in dienst gesteld, om ook nog in dit jaar de reis derwaarts te ondernemen. Verder bestaat het voornemen, nog een zeilkorvet naar Zuid-America te zenden, ter vertooning van onze vlag, en tot oefening van adelborsten en jonge matrozen.

— De Overland-post, loopende tot den 31sten Julij, is den 15den September hier te lande aangekomen.

— De heer H. D. Potter, oud-resident van Tagal, heeft dezer dagen, uit naam van de ambtenaren en ingezetenen van Tagal, een geschenk ontvangen, bestaande in een volledig zilveren theeservies met toepasselijke opschriften.

Rotterdam, 25 September. Men verneemt met genoegen, dat een groot aantal ingezetenen van Nederlandsch-Indie, bij gelegenheid van het 25jarig huwelijksfeest van den heer van Hoëvell, aan dien moedigen en trouwen verdediger hunner belangen, een bewijs van hoogachting, sympathie en erkentelijkheid hebben gegeven.

Eene commissie, bestaande uit Indische notabiliteiten, heeft zich gisteren, Maandag, ten zijnen huize te 's Hage vervoegd om den geachten afgevaardigde geluk te wenschen en hem de verzekering te brengen van de warme belangstelling der ingezetenen van Nederlandsch-Indie.

— Bij het depart. van kolonien is van jhr. P. A. Reuchlin, burgemeester van Tiel, ontvangen eene som van *f* 506.78, als het zuiver bedrag der gelden, ten behoeve van de noodlijdenden door overstrooming op Java, ingezameld door eene commissie, welke zich met dat doel te Tiel heeft gekonstitueerd.

— De 2de luitenants der infanterie van het leger in Oost-Indie C. W. I. T. Nilant en J. H. van Rijn zullen den 28sten dezer naar Java vertrekken met het te Nieuwe Diep liggende schip *Landbouw*, gezagvoerder P. A. Kleijnenburg; terwijl de 2de luitenant I. G. Spanjaard, mede van gemeld leger, den 29sten dezer derwaarts zal vertrekken met het schip *Louise*, gezagvoeder P. Buijs Jz., liggende te Nieuwediep.

— Z. M. heeft met wijziging in zooverre van de laatste alinea van art. 5 van Hoogstdeszelfs besluit, dd. 11 Februarij 1861 no. 82, houdende toekenning van belooningen aan hen die zich bij de expeditie in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo hebben onderscheiden — alsnog benoemd tot ridder 4de klasse van de Militaire Willems-orde, A. van der Velde, thans 2de ziekenoppasser aan boord van 's rijks schroefstoomschip *Samarang*, in Ned.-Indie, vroeger matroos der 3de klasse op 's rijks stoomschip *Montrado*, mede in die gewesten.

ZEE- EN HANDELSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR
October	29	Nederlandsch	Doctrina et Amicitia	J. C. Strootman	Batavia	28 Oct.	Amsterdam
November	1	„	Christiaan Huygens	J. van Katwijk	„	29 „	Nederland
„	—	Engelsch	Clara Neville	Hingston	Foochow	7 Sept.	Londen
„	4	Nederlandsch	Copernicus	L. Visser	Batavia	3 Nov.	Amsterdam, 1)
„	5	Fransch	Charlemagne	V. Duteil	„	— „	Bordeaux
„	6	Engelsch	Lord of the Isles	H. Barnett	Whampoa	4 Oct.	Londen
„	—	Amerikaansch	Lion	J. S. Coopes	Cardiff	12 Julij	Singapore

1) Pass. Mevr. Brandon met 2 kinderen, Luits. t/z. Troester en van Burg.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
November	4	Ned. Indisch	bark	Batavia	Oeij Soewie	Pecalongan	31 Oct.	Gezagvoerder
„	6	Nederlandsch	schip	Rotterdam	H. Poort	Pasoeroean	26 „	Reynst en Vinju.
„	—	Ned. Indisch	bark	Alsultanie	Said Oemar	Sambas	15 „	Coulster.
„	7	„	stoomb.	Macasser	J. C. Bierings	Singapore	3 Nov.	W. Cores de Vries.
„	—	Hamburg	schip	Helios	Hansen	Point de Galle	10 Oct.	E. Moormann & Co.
„	—	„	bark	Johanna Stoll	Koch	Singapore	18 „	B. Kopersmit & Co.
„	8	Nederlandsch	schip	Kortenaar	A. Glazener	Rotterdam		J. Cezard & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
November	7	Z. M.	stoomb.	Phoenix	J. L. Nierstrasz	Soerabaija
„	—	Nederlandsch	brik	Maassluis	S. Post	Pecalongan
„	—	Ned. Indisch	„	Menado	A. Couteron	Sam , Soerabaija en de Molukkes
„	—	„	bark	Java	J. Worthington	Padang
„	8	Nederlandsch	„	Josepha Louisa	A. Muijsson	Soerabaija
„	—	„	„	Nicolaas Witsen	D. de Roever	„
„	—	„	schip	Kandanghauer	W. Zeelt	Samarang
„	—	Ned. Indisch	stoomb.	Padang	A. Guijot	Pontianak, Sinkawang en Billiton
„	9	Nederlandsch	bark	Vrede	L. van der Plas	Soerabaija
„	—	Ned. Indisch	„	Srie Borneo	Goei Baukiat	Samarang

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Jan van Hoorn	C. M. Borghorst	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
„	„	Scheveningen	S. van der Velde	Soerabaija	„
„	„	Johanna*	Swemer		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„	schip	Javaan	Bodeman		Paine, Stricker & Co.
„	„	Julie Claire	A. van Oosteroom		„
„	bark	Theodora Machtilda	D. Boelhouwer		—
„	„	Loopuit	van der Hidde		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	3 mast	schoener Mary Goddard	J. Haring	Rotterdam	„
„	bark	*Zeemanshoop*	G. N. R. Phaff		van Ommeren, Rueb & Co.
„	schip	Rotterdam	H. Poort	Rotterdam	Reynst en Vinju.
„	„	Hollandia	Ruige	Amsterdam	Dümmler & Co.
„	„	Wilhelmina en Clara	C. Abrahamsz	Nederland	Hanger en Schuurmen.
Ned. Indisch	schoener	Bintang Tsedjce*	Tan Hing		Coulster.
„	bark	Auoer Salim*	Said Madehie	Cheribon	„
„	„	Fathool Main*	Sech Bamasmoes	Lampongs	„
„	„	Ellen Banka*	Lim Soeseng		„
„	„	Asultanie*	Said Segaf		„
„	„	Hindostan*	Said bin Segaf	Padang	Buijs, Jacobsen & Co.
„	„	Faidool Rachman*	Said Ba-alie	Sam[illegible]	B. J. Jacobs.
„	brik	William*	G. N. de Jong		P. Landberg en Zoon.
Engelsch	„	Leven*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
„	bark	Eliza Thornton*	Maxwell		Martin, Dyce & Co.
Hanover	schip	Kroonprins Ernst August*	P. C. Wilder		J. F. van Leeuwen & Co.
Amerikaansch	bark	Rosette*	Pierce		Paine, Stricker & Co.
Deensch	schip	Jörgen Bruhn*	Kopperholdt		Busing, Schröder & Co.
Brem	„	Johann Lange*	J. Lamke	Nederland	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
Pruiss	bark	Prins Regent*	Fischer		„
Zweedsch	„	Caroline*	Troanerheim		Pitcairn, Syme & Co.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 10 Sept. Dajan, Balfer, Rangoon.
12 Henriette Gerardina Susanna, Hasing, Akyab.
14 Paul Johan, Kooy, Batavia.
Maleijer, Bok, Akyab.
Bride, Gibson, do.
Hellevoetsluis. 16 Sept. Zr. Ms. st. Hector, van de Haak. Curaçao.
Texel. 14 Sept. Nipisiquit, Williams, Akyab.
15 Christine Jeannette, Rademaker, Batavia.
Fosca Helena, de Ridder, New-York.
16 Antoinette Seraphine, Victor, Banjoewangi.
20 P. v. Marchon, Cals, New-York.
22 Falmouth, Haynes, Baltimore.
24 Johanna, Ouwehand, Padang.
Vlissingen. 13 Sept. Noord-Holland, Fijn, Buenos-Ayres.
14 Marianne, Grönbeck, Rio-Janero.
24 Maria Anna, de Jong, Buernos-Ayres.

Vertrokken.

Brouwershaven. 10 Sept. Eduard, Wieting, New-York.
11 Mades, Lourens, Batavia.
Doelwijk, Hoefman, do.
Jacob, Mulder Drenth, do.
Minister Pahud, Kievit, do.
Hebe, Kiehl, Melbourne.
21 Ouderkerk a/d Amstel, Swart, Batavia.
Hellevoetsluis. 11 Sept. Batavia, Prange, Batavia.
Ceres, Demmers, Japan.
13 Concordia, van Zanten, de Kaap de Goede Hoop.
Texel. 11 Sept. Zeenimph, Graadt v. Roggen, Batavia.
Amsterdam, Wehdemeijer, do.
Magdalene, Kooi, Soerabaija.
Pauline Constance Eleonore, Pijbes, Westkust van Afrika.
Zeemanshoop, Hansens, Gothenburg.
12 Herman, Popken, Soerabaija.
Windward, Hamlin, Sunderland.
17 Allegonda Jacoba, Deurholt, Batavia.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 25 Sept. Susanne, Vonck, Batavia.
Watergeus, Giezen, do.
Constance, Kimmerer, do.
Loevestein, Vonck, do.
Aegidia & Pauline, Hoogland, do.
Hellevoetsluis. 25 Sept. Helena & Anna, Lupcke, Batavia.
Nederwaard, Kwakkelstein, do.
Maria Magdalena, Willenbrink, do.
Schoonderloo, Otto, do.
Stad Gouda, Breuning, Samarang.
Joan, Laseur, Padang.
Willem Kroonprins der Nederlanden, Zetteler, Melbourne.
Vasco da Gama, de Groot, Boston.
Texel. 23 Sept. Telanak, Popken, Batavia.
Gelderland, Gaaff, do.
Australia, Jochems, do.
Bernard & Agnes, Ordeman, do.
Gebroeders, Visser, New-York.
Vlissingen. 24 Sept. Gesina, de Jong, Buenos-Ayres.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Deal. 17 Sept. Helena, Ringeling, Rio-Grande.
Cowes. 16 Sept. Jacoba Cornelia, N. N., (voor wijlen Rosenboom) Akyab. vertrok n. Bremen.
Falmouth. 16 Sept. Valerius Lodewijk, de Jong, Montevideo. vertrok 21 n. Hamburg.
Bristol. 6 Sept. Henriette, Dijker, Rio-Grande.
Cardiff. 9 Sept. Van Oldenbarneveld, Torley Duwel, Rotterdam. om voor Rio-Janeiro te laden.
Stettin. 20 Sept. Ceres, Meuldijk, Rio-Janeiro.
Drammen. 17 Sept. Walcheren, v. d. Heijden, Middelburg.
Havre. 3 Sept. Louis Cézard, Thomas, Padang.
Elmina. 2 Aug. st. George d' Elmina, Fabritius, Rotterdam.
Rio-Janeiro. 17 Aug. Krimpen aan de Lek, Ouwehand, Newcastle.
Bahia. 17 Aug. Elizabeth en Marie, Bok, Hamburg. Laadt voor Falmouth.
Buenos-Ayres. 31 Julij Christina Jacquelina, Bosken, Hamburg.
10 Jeannette Marianne, van Ingen, Amsterdam.
12 Rooits Wicher, Klasen, Bordeaux.
Montevideo. 1 Aug. de Waarden, Agtien, Hamburg.
7 Haring, Boomgaard, do.
11 Willem van der Voort, Carst, Londen.
14 Margretha, Boerhave, Hamburg.

Vertrokken.

Londen. 15 Sept. Jacoba, van der Plas, Buenos-Ayres.
Glasgow. 7 Sept. Fanny, Wulff, Batavia.
Cardiff. 6 Sept. Gerardus Jacobus, Kilian, Singapore.
Newport. 12 Sept. Koophandel, Swarts, Rio-Janeiro.
Cuxhaven. 11 Sept. Ommelanden, Wieringa, Buenos-Ayres.
Buenos-Ayres. 30 Julij. Vorsetaen, Soost, Batavia.
1 Aug. Marnix, Wassenaar, Antwerpen.
Montevideo. 6 Aug. Presto, Loelfsema, New-York.

Zeilklaar.

Cowes. 21 Sept. Eaglet, Butcher, (v. Akyab) Amsterdam.
Shields. 18 Sept. Johan Henrich, Wilff, Batavia.
New-York. 4 Sept. Ferdinand & Louis, Nolting, Amsterdam.
Rio-Janeiro. 22 Aug. Maassluis, Post, Batavia.
Johanna, Swemer, (v. Rott.) do. na geëindigde reparatie.

In Lading.

Londen. 24 Sept. Andreassa, Noord, Rio-Janeiro.
Cadix. 15 Sept. Emigrante, Urreta, Batavia.
Bahia. 28 Aug Antilope, Beekhold, Hamburg.
Buenos-Ayres. 14 Aug. Reinhard, Muller, Amsterdam.
Hermina Maria Elisabeth, Bonjer, Antwerpen.
Spes Nostra, Beukema, do.
Bato, Meijer, do.
D. T. Visser, van der Linden, do.
de Vrede, Nickus, do.
Margaretha, de Jonge, do.
Willem Eduard, van Wijk, Londen.
Constantia Maria, de Jong, Engeland.
Montevideo. 8 Aug. Westerkwartier, van Dijk, Antwerpen.

Scheepstijdingen

Amsterdam 25 Sept. Volgens brief van kapt. de Jong qq., voerende het schip Willem Daniel, van hier naar Batavia, in dato 30 Julij, bevond hij zich toen in goeden staat zeilende op 26° 1' Z Br. en 25° 2' W.L.

Schepen in lading.

Naar	TE AMSTERDAM.
Batavia	Herman de Ruiter. — Feijat.
„	Wassenaar. — Hofstee.
„	Johanna Elisabeth, ex Herman. — Burhoven
„	Junius.
„ en Soerabaija	IJstroom. — Hansen.
„ en „	Kijkduin. — Dekker.
„ en „	Acadia. — Greefkes.
„ en „	Bato. — v. d. Burg.
Batavia, Samar. en Soerabaija	Cornelia. — Witt.
„ „ en „	Louisa. — Buijs.
„ „ en „	Landbouw. — Kleijnenberg.
„ „ en „	Broedertrouw. — Rotgans.
„ „ en „	Californie. — de Wijn.
Soerabaija	Mentor. — Duinker.
Soerabaija (direct)	Argonaut. — Donema.
„ „	Louisa Roeloffina. — Sijbrandi.
„ „	Mathilde. — Fokkes.
„ „	Joan Melchior Kemper. — Salm.
„ en Probolingo	Henriette en Geertruida. — de Boer.
Samarang	Johanna Catharina. — Besseling.
„ (direct)	Vertrouwen. — de Vos.
„	Pollux. — Cruijs.
Singapore en Macassar	Maria Catharina. — Bertrand.
Decima en Hongkong	Cornelia Hendrika. — van Straten.
„ en „	Kosmopoliet. — Westenenk.
Kaap de Goede Hoop, Port Elisabeth en Port Natal	Johannes Christiaan. — v. Heemstede Obelt.

	TE ROTTERDAM.
Batavia	Noord-Brabant. — Bok.
„	Aeolus, ex Johanna en Geertruida. — de Vries
„	Johannes Lodewijk. —
„ en Soerabaija	Dageraad. — Ulrich.
„ en Samarang	Mariane Willem. — van Duyn.
„ en Panaroekan	Cornelia Anthonia. — Reynders.
„ Samar. en Soerabaija	Catharina Jacoba Henriette, ex Philips van Marnix. — Tonjes.
Samarang en Soerabaija	Voorwaarts. — Kerkstra.
„ en „	Ida Elisabeth. — Dooren.
„	Stad Gouda. — Bruining.
„	Jannetje. — Lupcke.
Soerabaija	Helena. — van Winkel.
Padang	Joan. — Laseur.
Melbourne en Sydney	Sophia Koningin der Nederlanden. — Klein.
„ en „	Delfshaven. — Schaap.
„ en Geelong	Billiton. — Ganswijk.
„	Willem, Kroonprins der Nederl. — Zettler.
Singapore en Hongkong	Stella Maria. — Leeflang.
Kanagawa via Singapore	Guinea. — Crevecoeur.
Decima en Kanagawa	Malvina. — Hoogewerff.

Vrachten.

Van Nederland naar	Batavia	f 30 à —		[illegible]
„ „ „	Samarang	„ 25 „ —		
„ „ „	Soerabaija	„ 30 „ 35		
„ „ „	Singapore	„ 40 „ 45		
„ „ „	Macassar	„ — „ —		
„ „ „	Padang	„ 40 „ 50		
„ „ „	Hongkong	„ 60 „ 70		
„ „ „	Kaap de Goede Hoop	„ 50 „ —		
„ „ „	Japan	„ 70 „ —		
„ „ „	Batavia m. steenkolen	—		
„ „ „	Australia	£ 2¾ à £ 2½ p. gem. ton.		
„ Engeland „	Australia	„ 2½ „ —		[illegible]
„ „ „	Singapore	„ 2 „ —		
„ „ „	Java	„ 2 „ 2¼		
„ „ „	China	„ 2 „ 2¼		

Veilingen van Schepen en Scheepsparten.

Te Amsterdam.

1861.		Gebouwd Anno:	Gem. Lasten.
23 Sept.	Jacqueline en Elise. — Krukkenberg	1851	152
	Te Rotterdam.		
24 Sept.	Odilia Margaretha. — Martini van Geffen	1855	331

Het schip Johanna en Geertruida is thans genaamd Aeolus, gevoerd door Kapt. de Vries; en de Philips van Marnix thans Catharina Jacoba Henriette, Kapt. Tonjes.

Van Stapel geloopen Schepen.

Den 7 Sept. is te water gelaten, van de werf der scheepsbouwmeesters W. & A. H. Meursing, te Amsterdam, het ijzeren barkschip Pertinax, groot 212 gemeten lasten, bestemd voor de groote vaart, zullende gevoerd worden door Kapt. W. E. Hegeman, voor rekening der reederij J. Ruhder & Co.

Bij de scheepbouwmeesters D. & L. Alta, te Harlingen, is den 7 Sept. te water gelaten het brikschip Pieter Cornelis groot 140 gemeten lasten, gevoerd zullende worden door Kapt. A. Simonsz, voor rekening der reederij Barend Visser & Zn., aldaar.

Bevrachting der Ned. Handel-Maatschappij.

den 10 September.— 5 schepen.

SCHEEPSNAMEN.	Gem. Lasten	LAATT BEVRACHTING voor de N. H. M. binnengekomen.
Voor Amsterdam.		
Magdalena. — Kooy	199	22 December 1858.
Argonaut. — Donema	205	nieuw, te water gelaten in 1858.
Bato. — van de Burg, van Dordrecht	475	27 April 1859.
Voor Rotterdam.		
Dageraad. — Ulrich, van Kinderdijk	390	nieuw, te water gelaten
	311	21 Junij 1861.
Brederode. — Kruijmel		10 November 1858.

De bevrachting van het schip Johanna Catharina, Kapt. Besseling, tot overvoer naar Soerabaija van 2 stoomketels, in het vorig berigt vermeld, is wegens onvoldoende plaatsruimte geannuleerd, en thans door de N. H. M. daarvoor aangenomen het schip Catharina Jacoba Henriette, Kapt. Tonjes, tot den ingeschreven vracht van f 4400, welk schip mede is aangenomen voor den overvoer naar Soerabaija van een ijzeren Scheprader-Stoomboot met toebehooren, in het vorig No. vermeld, tot den ingeschreven vracht van f 5900.

Met het schip Noord-Brabant, Kapt. Bok, zullen 125 man troepen en 5 à 6 kajuitpassagiers naar Batavia overgevoerd worden.

Bij besluit van Z. M. den Koning is bepaald, dat in Amsterdam en Rotterdam zal worden gevestigd eene kommissie van toezigt over het vervoer van landverhuizers. Elke dier kommissiën zal zijn zamengesteld uit zeven leden, die worden benoemd voor 6 jaren, doch bij aftreding weder benoembaar zijn. De kommissie te Amsterdam bestaat voorloopig uit de HH. L. A. Bienfait en D. A. van Heemskerk Veeckens, leden van den gemeenteraad; Mr. J. J. Rahusen en Dr. E. C. Buchner, voorzitter der pl. kommisie van geneesk. toevoorzigt. De kommissie te Rotterdam bestaat uit de HH. L. Pincoffs en J. C. Offers, leden van den gemeenteraad, F. J. Plate, vice-pres. en J. R. Veder lid der kamer van kooph., D. C. Rietbergen, en direkteur van het Zeemanshuis, W. van der Hoeven, oud gezagvoerder en A. G. van Stipriaan Luiscius, geneesheer en pres. der pl. kommissie van geneesk. toevoorzigt.

Aangekomen Passagiers.

Van *Java*: Per Prinses Charlotte, kapt. Hille: De opperwachtmeester Jansen, de stuurman Turnholt en 6 gepasporteerde militairen.

Per Jannetje, kapt. Lupcke: De heeren E. A. Halewijn, L. A. Blikman en familie, Hafkemeijer, P. Landberg en familie, O. K. Kocken, kapt. van het O.-I. leger, jhr G. A. Tindal, J. J. B. Sterke, R. Hendriks, J. E. Schultens en mej. Fersenaar.

Per Paul Johan, kapt. Kooy: 7 gepasp. en 3 gedetin. militairen.

Vertrokken Passagiers.

Naar *Batavia*: Per Ouderkerk a/d. Amstel, kapt. Swart: Mevr. N. B. M. van Davelaar met bonne en 5 kinderen; mejufvr. Pohl; dr. N. L. Hoorweg en echtg.; de heeren F. H. Fontein, J. C. Bicker Top, M. C. H. Byleveldt, A. H. Spaan, F. A. de Perponcher, F. L. Elias, C. Dijkerhoff, F. J. H. L. d'Aulnis de Bourouill, Frey van Boolhuysaen, P. de Keth, C. K. Louran, A. W. Draijer.

Per Aegidia en Paulina, kapt. Hoogland: De heeren J. E. B. ter Beek, L. F. van der Upnach, A. C. N. Leers, J. A. G. M. Arentz, A. J. Ludwig, C. F. Koch, A. G. Debart, J. W. Marckers, N. A. Weijns, van de Rivière, allen officieren van het O.-Ind. leger.

Per Zeenymph, kapt. v. Roggen, De heeren Obdam en echtg. Jesse, echtg. met drie kinderen en 2 Jav. bedienden; N. Kerkhoff en echtg., van der Wijk en echtg.; mejufvr. M. Korteweg, de heeren W. C Mauve, J. H. van der Meulen, L. M. Obdam, J. T. W. A. F. Obdam, J. C. Lugier, A. Bosch, 2e luit. inf., G. J. Klinkenberg, 2e luit. inf., G. J. du Cloux, G. Legei, en F. Gezelschap, O. Ind. ambtenaar.

Per Bernhard en Agnes, kapt. Ordeman: De heeren A. Thomann, J. T. Bungener, C. Thomann en mej. E. Schlösser.

Per Australie, kapt. Jochems: De heer C. Boxmeijer, met echtgenoote en twee kinderen; de heer J. H. Boxmeijer, echtg. en vier kinderen, jhr. W. H. van Haeften, mevr. C. M. E. Walter, geb. Blomlet; mejufvrn. A. M. Sangster en M. E. Fijnje; jonge jufvrn. E. en C. Antin, en twee Jav. bedienden.

Per Telanak, kapt. Popken: De heeren W. F. Brandon, F. W., J. F. en K. D. H. Michel.

Handelsberigten.

TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM.

VAN 9 TOT 25 SEPTEMBER 1861.

De in onze vorige vermelde gunstigere stemming aan onze Koloniaal-waren-markt duurde sedert dien voort en werd nog meer bevestigd door de steeds ruimer wordende geldmarkt te Londen, tengevolge waarvan de bank van Engeland in de afgeloopen week de disconto op nieuw verlaagd heeft; zijnde dezelve thans gedaald tot 3½ pCt. Behalve de Koffij en Suiker veilingen der N. H. M., die aan den handel veel levendigheid bijzetten, was de omzet in sommige artikelen bij particulieren uit de hand niet onbelangrijk. Vooral in Suiker was de handel zeer geanimeerd. Ook in ongepelde Rijst kwamen aanzienlijke afdoeningen tot stand en ongetwijfeld zou daarin nog meer zijn omgegaan, indien de geretireerdheid der houders zulks niet belemmerd had; daar de aanhoudende vraag voor behoefte en de berigten omtrent het aardappelgewas meer en meer de attentie op dit artikel doen vestigen. Katoen vond, in navolging der hoofdmarkten, tot stijgende prijzen gretige nemers. Banca Tin, waarin eerst tot f 70 à f 71 ca. 5000 blokken werden verhandeld, is thans echter flaauwer en tot f 70½ te koop. Specerijen zijn ook flaauwer en, met uitzondering van Nagelen, die op 21½ c. worden gehouden, tot veilingprijzen aangeboden. Arak minder geanimeerd

KOFFIJ. De Najaarsveiling der N. H. M. te Rott. op 18 Sept. gehouden, bestaande uit 389,755 bn. bragt gemiddeld 44 Cts. op.

De afloop dezer veiling was zeer coulant en bevestigt het goede vertrouwen in den tegenwoordigen stand van dit artikel. Het is nog te kort na de veiling om den indruk, die zij op de buitenl. markten gemaakt heeft, te kennen.

Te Amst. werden 9800 bn. Padang ex Cornelis Wegnard Eduard, tot 42½ 43 en 43¼ cs. verkocht.

De SUIKER-markt heeft zich sedert de laatste dagen eenigzins verbeterd, tengevolge der hoogere Engelsche berigten en der meerdere vraag voor exportatie. Ook het kleine cijfer der Septemberveiling van de N. H. M. wekte bij de fabriekanten meerder kooplust voor particuliere partijen op. Vooral voor mooije, drooge kwaliteit in de no. 14 à 17 vertoonde zich veel vraag tot vastere prijzen, en werd zelfs f ¼ à ½ onder Julij besteed. De bruine soorten en insonderheid slappe en vochtige kwaliteit blijven moeijelijk te plaatsen.

1266 Kranj. Cheribon, No. 16½, gedeeltel. slap à f 36¾;
1096 do. do. do. 11½, do. do. do. 32½;
900 Kanass. Jacatra, do. 9½, mooi do. do. 29½;
119 Kr. Pasoeroean, No. 6½, slap pr. Maria Adriana à f 23½,
863 do. do. do. 12, per do. do. do. do. 1¼
onder Julij van boord; 1666 kranjs. Soerabaija opgeslagen ex Helder no. 10[illegible] gedeeltelijk slap à f 32½, 817 kranjs. Soerabaija no. 13½ goed ex Admiraal Piet Hein à f 34, 1748 kranjs. Soerabaija no. 13½ fraai ex Stad Gouda à f 35 en f 35½; 406 kranjs. Soerabaija no. 16 ex Proteus à f 36½, 480 kranjs. Soerabaija no. 17½ fraai stoom ex Maria en Elisa à f 38½, 907 kranjs. Cheribon no. 13½ ex Olbers à f 34, 745 kranjs. Cheribon no. 16 à 17½, fraai stoom ex Eugénie van f 37¾ à 38½; 811 kranjs. Soerabaija no. 6½ slap ex Catharina à f 24½.

De veiling der N. H. M. van 24,979 kranjs. Java Suiker, op 25 dezer te Rott. te houden, is verdeeld en getaxeerd als volgt:

99 Kranj. No. 7 à 8 Tax f [illegible]		220 Kranj. No. 14 Ta Tax f [illegible]	
72 do.	do. 8 do. do. 29[illegible]	1232 do.	do. 15 do. „ 35[illegible]
139 do.	do. 9 do. do. 29¾	7268 do.	do. 16 do. „ 37[illegible]
157 do.	do. 10 do. do. 31½	4887 do.	do. 17 do. „ 38[illegible]
164 do.	do. 11 do. do. 32¼	1507 do.	do. 18 do. „ 39[illegible]
324 do.	do. 12 do. do. 33¼	224 do.	do. 19 do. „ 39[illegible]
270 do.	do. 13 do. do. 34¼		

RIJST. Hoewel de handel in gepelde soorten minder levendig was, werden de omzettingen in ongepeld beperkt door verhoogde vraag der houders.

In Java Rijst bestonden de eerste hands verkoopen alleen uit: 1000 bn. Tafelrijst ex Hellevoetsluis, tot f 11.— te Rott. afgedaan.

Tot onbekenden prijs werden te Rott. 8100 bn. Aracan per Hydaspes afgedaan, tot f 7¼ mede aldaar 11000 bn. Rangoon ex Japan, en tot f 7.— 27,000 bn. Necrasme ex Soerabaija, Maleijer en Henriette Gerardina. De per Selvafo aangevoerde 16,200 bn. Aracan waren reeds zeilend geplaatst.

TABAK. De verkoopen, welke op deze markt sedert het vorig berigt plaats vonden, bestonden uit:

74 Pakk. Java hoofdmerk Limburg, tot om 45 cs.
216 do do. do. Gading, do. do. 42½.
46 do. do do. L do. do. 35
145 do. do. do. BK, do do. 31
272 do. do. do. PA/ en TW/Malang, tot om 38 cs. ex Admiraal Piet Hein, bij inschrijving en 538 Pakk. Java, hoofdmerk A/Malang, tot om 52½ cs en 136 Pakk. Java, hoofdmerk VS, tot om 33½ cs, uit de hand, mede ex Admiraal Piet Hein.

Op 25 en 26 dezer zullen te Amst. bij inschrijving worden aangeboden: 1575 Pakk. hoofdmerk VDS en BB en 1013 Pakk. hoofdmerk BJDL, zijnde tevens reeds bekend gemaakt, dat beide partijen, zoo zij niet mogten gegund worden, op 9 Oct. in publieke veiling zullen worden aangeboden. Op laatstgemelden datum zullen te Amst nog worden geveild:

603 Pakk. Java, hoofdmerk SHS, ex Henriette Maria en 186 Pakk. Java, hoofdmerk ⊙ ex Proteus.

Te Rotterdam worden op 10 Oct. bij inschrijving aangeboden:

2744 Pakken Java, hoofdmerk Bliter.
950 do. do. do. Ngrowo.
Bo
en 164 do. do. do. R,

ex Sophia Koningin der Nederlanden en Jannetje, benevens 1041 Pakk. Java, hoofdmerk Djambean, en Maria Adriana, en 2375 Pakk. GP.

HUIDEN. Tot hooge doch onbekend gehouden prijzen werden 1000 Soerabaija Runder, ex Watergeus, en 1000 do. ex Johannes Lodewijk, te Rott. verkocht.

Bij inschrijving zal de N. H. M. op 2 Oct. te Rott. aanbieden: 1790 O. I. Buffel-, 11 do. Runderhuiden en 80 do. Herteuvellen.

Op 27 Sept. komen te Amst. bij inschrijving aan de markt 633 O. I. Runder en 335 do. Buffel, ex Augusta.

O. I. Runder blijven gunstig gestemd, vooral la. mooi ligtwigten; gebrek aan voorraad verhinderde evenwel aan de menigvuldige aanvragen te voldoen; het vroegere op speculatie genomene werd bijna geheel opgeruimd. Buffelhuiden voortdurend met goede vraag, door den beperkten voorraad en ook wegens gebrek aan keuze zijn echter de omzettingen onbeduidend.

KATOEN. Per Adolphina Maria zijn van Batavia aangebragt bij de N. H. M. 78 baaltjes Katoen, waarvan 51 bn. uit N. Orleanszaad en 27 bn. uit inlandsch zaad geteeld. Deze partijtjes zijn door de N. H. M. tegen 11 Oct. e. k. in veiling aangeslagen.

Met algemeene belangstelling ziet men den uitslag van den verkoop te gemoet. De taxatie is:

voor de 51 bn. 45 à 46 cs. en
do. „ 27 „ 25 . 28 „

De N. H. M. zal op dinsdag verder nog veilen:

1000 bn. Comptah, good middling, getax. op 32 cs.
600 do. Dholleta, middling fair do. do. 34½
en 1120 do. Tinnevelly, fair do. do. 36½

WOL. Door de N. H. M. zullen op 16 October te Amsterdam geveild worden: 747 bn. Kaap en 732 do. Sijdneij Wol, terwijl door particulieren mede aldaar geveild worden: 700 bn. Kaap, 90 do. Sijdneij en 50 do. Port-Philip Wol.

In afwachting dier veilingen is dit artikel stil.

DROOGERIJEN. Campher. Tot staande prijzen werden de laatst aangevoerde tobben afgedaan. — Cubeben. Uit eerste hand werden tot genoteerde prijzen eenige partijen afgegeven. — Gum Elastiek. tot f 75 met koopers, doch met weinig verkoopers, ordinaire kwaliteit is lager te verkrijgen. — Bindrotting blijft zeer gevraagd. Voor mooije partijen Banjermassing wordt f 10 à f 11 betaald. Inferieure partijen daarentegen slechts f 6 à f 8 waard.

VERFWAREN. Indigo zeer vast, 100 kn. Java werden sedert het vorig berigt verhandeld, en zoude de handel veel belangrijker geweest zijn, wanneer de voorraad niet zoo onbeduidend ware. Voor de veilingen op 2 en 3 October wordt dan ook een vaste en hooge afloop verwacht. — Cochenille. Met weinig handel. — Sapanhout. Tot de prijzen der notering werd een partijtje van ca. 20/m Ko. van boord verkocht. — Kadranghout. Zonder voorraad; bij kleine partijtjes zijn tot de notering koopers te vinden. — Kurkuma flaauw, zonder eenige vraag. — O. I. Salpeter onveranderd.

SPECERIJEN zonder verandering.

Door particulieren zullen te Rotterdam eenige hiertoe behoorende partijtjes verkocht worden.

METALEN. De vraag naar Banca Tin verlevendigde zich weder sedert het vorig berigt; 1800 Bl. werden met f 70 betaald, eenige kleinigheden met f 70½ à f 70¾, terwijl daarna 3000 Bl tot f 71.— nemers vonden. De laatste acht dagen weder stil voorbijgegaan zijnde, zoude men thans welligt weder tot f 70.— teregt kunnen komen.

KOPER in eene vaste stemming. — Lood flaauw.

ARAK. Tot verhoogde prijzen werden te Amsterdam verkocht 200 Leggers ex Olbers en 50 Leggers ex Windward. Zoomede werden 39 Leggers ex. Pasoeroean ongezien afgedaan.

Bij inschrijving werden te Amsterdam nog tot geheimen prijs 100 Leggers ex Windward afgedaan.

(*Wordt vervolgd*).

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 8 November 1861.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANTEEKENINGEN.
Arak Batavia ℔ legg.	43.—	....	zonder voorr.
Casia, Vera	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben	....	....	zonder afdoeningen
Foelie N°. 1 Benkoelsche	30.—	50.—	nominaal.
Gom Elastiek ℔ pic.	70.—	....	met afdoeningen.
„ Benzoin	35.—	65.—	geen transactien.
„ Dammar ℔ pic.	20.—	21.—	met verkoopen.
Gutta Percha	....	....	niets op de plaats.
Huiden, Koe	3.—	4.—	zonder vraag.
„ Buffel ℔ st.	3.25	4.25	naar kwaliteit.
Indigo	4.60	....	zeer gewild.
Japan Boomwas	40.—	....	nominaal.
Kampher. Japan per Balie	....	....	niet voorhanden.
Klapper Olie	22.—	23.—	verkoopen voor cons.
Koffij, Java	35.50	....	Pamen, oogst.
„ Padang	36.50	....	kl. afdoeningen.
Koper, Japansch	72.32	....	op vendutie verk.
Kruidnagelen per pd.	46.—	....	met verkoopen.
Notenmuscaat No. 1 Benk.	50.—	70.—	nominaal.
Peper, zwarte	16.—	....	afgedaan.
„ witte	30.—	....	
Rotting, Banjermassing	8.—	10.—	
„ Padang	6.—	....	met verkoopen.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	205.—	....	afgedaan.
„ Witte Batavia 1e kwalit.	145.—	155.—	geringe voorraad.
„ „ „ 2e „	130.—	140.—	levendig vraag.
„ Carga	125.—	....	geen voorraad.
Sandelhout	7.—	....	niet voorradig.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	....	nominaal
„ Java per pic.	3.—	....	
Suiker No. 16	14.75	15.—	afgedaan
Tabakbladeren	....	....	niet aan de markt.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Tin	85.—	—	met afdoeningen.
Was, Timor	190.—	....	begeerd.

CORRESPONDENTIE.

Het Ingezonden stuk over het *Gymnasium* kan wegens plaatsgebrek eerst in het volgend nummer geplaatst worden.

De brief van *Een Djocjasch Ingezetene* is van te weinig belang om geplaatst te worden.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.